

*ПРОГРАМА ЗА ТЕХНИЧЕСКО ПОБРАТИМЯВАНЕ МЕЖДУ БЪЛГАРСКИ
И АМЕРИКАНСКИ ОБЩИНИ
IV ФАЗА*

**ПОВЕЧЕ
ПРОФЕСИОНАЛИЗЪМ
В БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩИНИ**

*ПРОЕКТИ, РЕАЛИЗИРАНИ В РАМКИТЕ НА IV ФАЗА
2002 - 2004*

Уважаеми колеги,

Пред вас е наръчник, представящ практическия опит и резултати от проектите, реализирани от български общини в рамките на програма “Техническо побратимяване между български и американски общини”, която ФРМС осъществява от 1997 година съвместно с МАГУ. Програмата оказва съдействие на българските общини да разрешат специфични технически и управленски проблеми.

За разлика от много други програми за побратимяване, насочени предимно към културен и образователен обмен, Програмата за техническо побратимяване поставя акцент върху обмяната на новаторски практики в особено важни за общините области на управление каквито са местното икономическо развитие, стратегическото планиране, общинските финанси, развитие на инфраструктурата, опазване на околната среда и управление на отпадъците, обществено – частно партньорство и др. Програмата не изключва и допълнителни сфери за сътрудничество, като образование, култура, здравеопазване и др.

От 2002 година в рамките на Програмата особени усилия се полагат в областта на местното икономическо развитие. Факт е че все повече български общини осъзнават ролята, която трябва да играят за привличане на инвеститори, за задържане и разширяване на бизнеса, който вече се е “заселил” при тях, за нуждата от планирани и координирани, целенасочени икономически инициативи. ФРМС, заедно с МАГУ и американски партньори, които добре познават българската действителност и с богат опит в областта на местното икономическо развитие (МИР), осигуряват уникални възможности за обучение на специалисти по МИР.

Българо–американските партньори работят по конкретни проекти, избрани от самите общини и мултиплицират опита си сред други български и чуждестранни местни власти и организации. Програмата дава възможност общините, в рамките на Българското партньорство за местно икономическо развитие, да обединяват своите усилия при представяне на възможностите си за бизнес.

Веднъж реализирани в България, подкрепени с реални ползи за общините практиките в този наръчник биха били полезни и на други местни управи. Ето защо ФРМС избира най–добрите от тях с надеждата, че ще ги използвате, за да рационализирате работата си и да подобрите качеството на живот във вашите общините.

Гинка Капитанова

Изпълнителен директор

ФРМС

Уважаеми български приятели,

С това издание ви предоставяме възможност да се запознаете с изключителните постижения на българските и американските общини, които обединиха усилията си в отговор на предизвикателствата, пред които са изправени местните власти по цял свят. От представените казуси ще получите информация за:

- ✓ Общини, които са решили да създадат нови работни места и са започнали активно да се рекламират пред частния сектор и в туризма;
- ✓ Общини, които са мултиплицирали успехите в управлението и поддръжката на инфраструктурата, както и такива, които са мултиплицирали най-добри практики в управлението на отпадъците;
- ✓ Община, която е въвела пилотна програма за разделно събиране на отпадъците, и група общини, които са разработили система за подобряване на сметосъбирането в селски райони;
- ✓ Общини, които са работили в областта на икономическото развитие и са получили сертификата "подготвени за бизнес".

Макар всички тези проекти да са насочени към различни области, има едно нещо, което ги обединява – активните действия на общини за подобряване живота на техните граждани.

Американските екипи имат изключително високо мнение за откритостта на българските общини, за тяхната жажда за усвояване на нови идеи и желанието им за напредък. Упоритостта и духът на представителите на местното самоуправление в България, с които работихме, са гаранция, че споделените днес иновационни практики утре ще осигурят по-добро бъдеще за гражданите на България.

Бих искал да поздравя всички партньорства и всички участници за усилената работа.

Джон Бормет

Директор Програма "Ресурсни градове"

МАГУ

14 юни 2004 г.

ПИЛОТНА ПРОГРАМА ЗА ВЪВЕЖДАНЕ НА РАЗДЕЛНО СМЕТОСЪБИРАНЕ В КАРЛОВО

Обобщение

Община Карлово се присъедини към Програмата за техническо побратимяване през 2003 година. Карлово беше побратимена с Уинчестър, Вирджиния, и двете общини започнаха съвместна работа през март 2003 г. След обсъждания и много срещи с различни агенции и групи от Карлово, бе избран проект, който предоставя най-добрите възможности за мултиплициране: пилотна програма за разделно сметосъбиране.

Проектът включи разработването на план за действие, за да отговори на специфичните нужди на Карлово, включително идентифициране на предприятия за рециклиране на материали, разбирането и интереса на жителите в разделното сметосъбиране и съществуващите практики за депониране на отпадъците.

Разделното сметосъбиране е един от най-важните приоритети за присъединяването на България към Европейския съюз през 2007 година. Няколко общини са опитвали да осъществят програма за разделно сметосъбиране; въпреки това нито една не успя. В Карлово наскоро бе изградено ново сметище, старото е в процес на затваряне. Разделното сметосъбиране, намалявайки използването на сметището и същевременно удължавайки живота му, е неразделна част от общия план за управление на ТБО.

Оценка на съществуващия проблем

С разработването на концепцията за разделното сметосъбиране ние идентифицирахме няколко проблемни области, на които трябваше да намерим решение:

- ✓ Състав (характер) на твърдите отпадъци;
- ✓ Наличие на пазари за рециклиране на материали;
- ✓ Разработване на програма за обучение на обществеността, включително работа с местните медии и младежки групи;
- ✓ Избиране на площадки за разделно сметосъбиране;
- ✓ Избор на оборудване, което да се използва за събиране и транспорт до пазарите за материали.

Описание на проекта

През 2000-та година местната власт в Карлово се обезпокои от нарастващия проблем с изхвърлените полиетиленови торбички, които се оплитаха в дървета, храсти и огради. Общинската администрация реши да предприеме мерки за решението на този проблем. Концепцията за разделното

сметосъбиране бе възприета като средство за решаването му, което ще позволи и намаляване броя на полиетиленовите торбички, които се депонираха на сметището.

Една от първите предприети от Карлово стъпки бе изясняването дали има пазар за рециклиране на полиетиленови торбички. След търсене на пазари за рециклиране бе установено, че такъв не съществува. Идеята остана без приложение до март 2003 г., когато Уинчестър започна работа в екип с Карлово. При първоначалната визита и в резултат на различни срещи с официални представители на общината, местни неправителствени организации, фирми и агенции, концепцията за разделното сметосъбиране бе преразгледана.

Чрез проведени по-нататъшни дискусии относно разделното сметосъбиране и след запознаване с практиките по време на посещенията в Уинчестър, екипът бе решен да придвижи изпълнението на концепцията към реалност. Процесът включваше следното:

- ✓ Посещения на центрове за рециклиране във Вирджиния.
- ✓ Наблюдение на техника и процеса за разделно сметосъбиране в Уинчестър.
- ✓ Дискутиране на техники, използвани от Уинчестър в стартирането и изпълнението на тяхната програма за разделно сметосъбиране.
- ✓ Проучване на пазара за рециклиране на материали в региона на Карлово.
- ✓ Преглед на стандартите за оборудване за разделно сметосъбиране, включително контейнери и камиони за сметосъбиране.
- ✓ Изготвяне на искане (молба) за отпускане на безвъзмездни средства от Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда към МОСВ за осъществяване на проекта.

Времетраене на изпълнението

Проектът започна през март 2003 г. по време на посещението на експерти от Уинчестър в Карлово. Бяха осъществени следните етапи:

- ✓ 9 май 2003 г. – Екипът на Карлово посети Уинчестър и се запозна с програмата на Уинчестър за разделно сметосъбиране.
- ✓ 13 май 2003 г. – Изготвяне на искане (молба) за отпускане на безвъзмездни средства от Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда към МОСВ за осъществяване на програмата за разделното сметосъбиране.
- ✓ 25 юли 2003 г. – МОСВ предварително одобрява проекта за сумата от 200 000 лева за пилотната фаза за разделно сметосъбиране (76 контейнера за събиране, един камион и малки контейнери за събиране в две училища).
- ✓ август 2003 г. – Екипите на Карлово и Уинчестър се срещнаха с Карловското училищното настоятелство и ръководството на училището, младежката група и представители на медиите, за да дискутират тяхната роля в програмата за разделното сметосъбиране и особено при обучението и участието на гражданите.

- ✓ 12 август 2003 г. – Карлово и фирма “Феникс юг” подписаха предварителен договор за приемане на материалите за рециклиране.
- ✓ декември 2003 г. – Предприятието за управление дейностите по ООС и МОСВ даде окончателно одобрение за сумата от 200 000 лева за пилотната програма за разделно сметосъбиране (76 контейнера за събиране, един камион и стойки с полиетиленови чували за събиране в две училища).
- ✓ януари до март 2004 г. – Карлово изпълни необходимите процедури за закупуване на контейнерите и камиона за разделното сметосъбиране.
- ✓ февруари 2004 г. – Екипът на Карлово посети Уинчестър и разработи първоначалната анкета за проучване мнението на гражданите и набеляза план за официалното откриване на програмата за разделно сметосъбиране през месец май.
- ✓ 16 април 2004 г. – Карлово стартира Фаза 1 от пилотния проект, като общината разположи контейнерите на 5 площадки в града и в едно училище.
- ✓ 14 май 2004 г. – Карлово стартира Фаза 2 от пилотния проект чрез разполагане на допълнителни контейнери на 12 площадки в общината и още едно училище.
- ✓ 14 май 2004 г. – Представителите на Община Карлово и Уинчестър официално откриха програмата за разделно сметосъбиране в едното от двете училища съвместно с граждани, ученици, младежки групи и в присъствието на местните медии.

Преглед на решенията и специфични резултати

През април и май 2004 г. в Карлово бяха успешно реализирани Фази 1 и 2 от пилотната програма за разделно сметосъбиране. Основни дейности включваха:

- ✓ Получаване на средства от МОСВ.
- ✓ Закупуване на 76 контейнера за разделно сметосъбиране за площадките, един камион и 50 стойки за разделно сметосъбиране в двете училища.
- ✓ Контейнерите за разделно сметосъбиране бяха разположени на избраните площадки в града.
- ✓ Бяха подготвени и проведени от карловската младежка организация проучвания за нагласата на гражданите относно разделното сметосъбиране от общината;
- ✓ Бяха привлечени местните медии и телевизионни канали за разпространяване на рекламен клип и новини за стартирането на проекта.
- ✓ Беше подписан договор между общината и “Феникс-юг” за приемане на материалите за рециклиране.
- ✓ Бе осъществено тържествено откриване за приобщаване на обществеността на Карлово към програмата за разделно сметосъбиране в града.

Принос

Въвеждането на пилотната програма за разделно сметосъбиране е голям успех по отношение подобряване и опазване на околната среда. Очакваните ползи от тази програма са:

- ✓ Намаляване обема на твърдите отпадъци, отиващи на сметището, и удължаване на неговия живот.
- ✓ Допълнителни приходи за общината от продажбата на материалите за рециклиране.
- ✓ Увеличаване заетостта и развитие на индустрията за рециклиране на материали в региона.
- ✓ Обучение на обществеността и гражданско участие.
- ✓ Активиране гражданското съзнание.
- ✓ Осъществяване на необходимите за България стъпки за доближаване до стандартите и изпълнение на критериите за членство в Европейския съюз.
- ✓ Положително влияние върху потенциални инвеститори като община, опазваща околната среда и загрижена за устойчиво развитие.

Заключение

Община Карлово успешно започна пилотната програма за разделно сметосъбиране и ще продължи усилията за си по-нататъшното ѝ изпълнение и разширяване. Карлово кандидатства пред МОСВ за отпускане на нови средства по програмата, с цел разполагане на 80 допълнителни контейнера и закупуване на един камион.

РАЗВИТИЕ И МАРКЕТИНГ НА ИНДУСТРИАЛЕН ПАРК „АГРОТЕХНИКА“ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КАРЛОВО

1. Кратко обобщение

Партньорството между Карлово и Уинчестър стартира през 2003 г. в рамките на IV фаза на Програмата за техническо побратимяване. Община Карлово участва и в компонента “Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини”. Фокусът на нашите дейности по икономическо развитие бе създаването на възможности за разкриване на нови работни места и за допълнителни доходи за гражданите и общината.

Един от важните проекти, които реализирахме съвместно с нашите партньори от Уинчестър, Вирджиния, бе разработване на система от действия, които да доведат до развитие на съществуващия на територията на общината индустриален парк “Агротехника”.

Целите на проекта са:

- ✓ Изработване план за развитие на индустриалния парк;
- ✓ Провеждане на маркетингова кампания за привличане на инвеститори.

Резултатите, които Община Карлово и ръководството на “Агротехника” АД се надяват да постигнат като следствие от изпълнението на поставените цели, са:

- ✓ Реализиране на сделки за поне 9 от предложените 13 терена и сгради.
- ✓ Създаване на 700 нови работни места

II. Оценка на съществуващия проблем

“Агротехника” АД е създадена през 1939 г. като предприятие за ремонт на военна техника. До 1989 г. предприятието се разраства бързо и става основен производител на селскостопанска техника. През този период “Агротехника” работи предимно за износ в страните от бившия социалистически блок. През 1990 г. предприятието претърпява обрат в своето развитие в следствие на настъпилите социално-икономически промени в страната.

“Агротехника” АД губи своите позиции на международните пазари. Предприятието намалява драстично производството и заетия числен персонал (работна сила). Голяма част от сградния фонд остава неизползваема, а работниците от 7000 намаляват на 330 през 2003 г.

След проведени разговори между представители на Община Карлово и ръководството на “Агротехника” АД е възприета идеята за разработване на проекта за развитие и маркетинг на индустриалния парк.

III. Описание на проекта

Изпълнението на проекта започна с подготовка на работен план за развитие на индустриалния парк "Агротехника" АД, който включи два основни компонента: 1. съвместно със собствениците определяне на терените и сградния фонд, които могат да бъдат предложени на инвеститори; и 2. разработка и осъществяване на маркетингова кампания за привличане на инвеститорския интерес.

Основните стъпки, които извървяхме при реализацията на проекта:

1. Провеждане на срещи със собствениците на "Агротехника" АД и установяване на партньорство за съвместна реализация на проекта;
2. Разпределение на отговорностите по реализацията на проекта между общината и "Агротехника" АД;
3. Изготвяне на схема на "Агротехника" АД с уточняване обхвата на индустриалния парк;
4. Определяне на отделните терени и уточняване на площите им с прилежащия им сграден фонд;
5. Изготвяне на пълен инвентаризационен списък с техническите характеристики на терените и сградния фонд;
6. Изготвяне на маркетингов профил на индустриалния парк;
7. Изработване на уеб-сайт за маркетинг на индустриалния парк;
8. Подготовка на презентационни материали на електронен и хартиен носител;
9. Представяне на индустриалния парк на инвестиционни форуми и пред чуждестранни инвеститори.

IV. Времетраене на изпълнението

- ✓ Начало - август 2003 г.
- ✓ Провеждане на среща със собствениците и установяване на партньорство - август 2003 г.
- ✓ Изготвяне на работен план - август 2003 г.
- ✓ Изготвяне на инвентарен списък на терените и сградите - ноември 2003 г.
- ✓ Изготвяне на маркетингов профил на Индустриалния парк и бизнес профил на Община Карлово - февруари 2004 г.
- ✓ Подготовка на презентационни материали - март 2004 г.
- ✓ Изработване на уеб-сайт - април 2004 г.
- ✓ Представяне на Индустриалния парк на изложението в гр. Хановер - април 2004 г. и пред чуждестранни инвеститори.

V. Преглед на решенията

1. Създаден е план за развитие на Индустриалния парк;
2. Изготвен е инвентаризационен списък на терени с уточнени площи

на същите и технически характеристики на прилежащия им сграден фонд;

3. Изработен е маркетингов профил на Индустириалния парк и бизнес профил на общината;

4. Индустириалният парк е представен в специализирания маркетингов веб-сайт на общините www.invest.bg;

5. Изработени рекламни и презентационни материали;

6. Индустириалният парк е презентирани на международни изложения и пред чужди инвеститори;

7. Извършени са сделки (продажба) на терени № 6 и № 7 от Индустириалния парк;

8. Очаква се създаване на трудова заетост (от 30 до 50 нови работни места);

9. След направени презентации на Индустириалния парк и Община Карлово има проявен интерес от чуждестранни инвеститори от Италия, Гърция и Германия.

VI. Принос

1. Наличие на готов план за развитие на Индустириалния парк;

2. Наличие на готов инвентаризационен списък на терени и сгради с пълни технически характеристики;

3. Наличие на готова маркетингова стратегия;

4. Изработени 500 бр. брошури за парка, рекламни материали (папки) и 100 бр. CD;

5. Създаден маркетингов веб-сайт на Общината на английски и български език, в който са включени и свободните сгради и терени на индустириалния парк;

6. Представяне на възможностите на индустириалния парк на голям международен форум (технически панаир в Хановер) и две презентации в европейски страни (Полша и Беларус);

7. Реализирани продажби на три терена на територията на индустириалния парк;

8. Първите 50 нови работни места ще бъдат разкрити – 2004 г.; очаквани 150 нови работни места – 2005 г.; и през следващите години - по 200 работни места.

VII. Заключение

Проектът за разработване на план за развитие на Индустириалния парк “Агротехника” и маркетингова стратегия за привличане на инвеститори на територията му бяха изпълнени. В резултат на провеждането на маркетинговата стратегия бе привлечен инвеститорски интерес и реализирани първите три продажби на терени. Общината си поставя за цел да продължи да провежда активна маркетинговата политика за реализиране на продажби на терени и сгради, установяване на нови производства и разкриване на нови работни места.

ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА ЗА ПРОЕКТ ЗА БИЗНЕС ИНФОРМАЦИОНЕН И КОНФЕРЕНТЕН ЦЕНТЪР ОБЩИНА ПЛЕВЕН

Кратко обобщение

Едно от основните направления на сътрудничество между Община Плевен и град Шарлотсвил по Програма "Техническо побратимяване между български и американски общини" IV фаза, финансирана от Американската агенция за международно развитие и осъществявана от Фондацията за реформа в местното самоуправление и Международната асоциация на градските управи, бе разработването на Финансова обосновка за изграждане на Библиотека/Бизнес информационен и конферентен център. Проектът имаше за естествено продължение изграждането на хотел на прилежащия общински терен.

Беше изградена работна група, която се зае с изготвянето на подробна финансова обосновка за проекта в съответствие с детайлен работен план, който определи отделните стъпки и фази за изпълнението на проекта.

Основните цели на проекта, които бяха включени в работния план, са:

- ✓ Разработване на финансов и устройствен план за създаването на библиотека, бизнес-информационен и конферентен център на общински терен;
- ✓ Разработване от страна на работната група на финансова обосновка за привличането на частен инвеститор за построяване на общински терен на хотел със 100 легла.

Оценка на съществуващия проблем

В началото на 1999 г. местната администрация бе изправена пред проблема да реши съдбата на сграда, разположена в центъра на град Плевен, изпълнена в груб строеж и предвидена за Регионална библиотека. Машабното строителство на сградата стартира през 1982 г., но през 1999 г. е спряно поради липса на държавно финансиране. До този момент в строежа са инвестирани около 3 млн. щ.д. Сградата се намира на входа на пешеходната зона в центъра на града и е с едно най-привлекателните разположения в града. За общината тя може да се превърне в сериозно послание на прехода към демокрация, ако може да бъде завършена след 14-годишен престой. Положителните страни от завършването на сградата се допълват от силния икономически стимул за цялата общност чрез създаването на нови работни места и възстановяването на икономическата виталност на един важен входен коридор към града.

Описание на проекта

Общината бе изправена пред нелеката задача да вземе решение за бъдещото развитие и реализация на сградата. В началото на 2000 г. общинското ръководство отправи предложение до МРРБ за прехвърляне правото

на собственост върху незавършеното строителство. Същата година с решение на МС общинската администрация получи правото на собственост върху сградата и правото на строеж върху терена, на който е разположена, за което се ангажира да предостави след завършване на сградата четири етажа за Регионална библиотека. Следващ етап от реализацията на проекта бе обявяване на национален конкурс (2001 г.) за идеен архитектурен проект.

При старта на съвместната работа с американските ни партньори (юни 2003 г.) бе създадена работна група, пред която стоеше задачата да ревизира съществуващия идеен проект и да генерира цялостна стратегия за неговата реализация.

Бяха направени консултации с обществеността и бизнеса на град Плевен. Анализирани бе наличната материална база – общинска, държавна и частна. Получените резултати доведоха до общия извод, че общината и градът се нуждаят от изграждането на съоръжение за провеждане на конференции, срещи на високо ниво, семинари и други представителни инициативи в модерен, отговарящ на всички съвременни изисквания Център, който ще бъде разположен на почти 2000 кв.м. и ще включва:

- ✓ конферентен център с капацитет от 120 места, оборудван с презентационна техника;
- ✓ зала за пресконференции с капацитет от 35 места;
- ✓ помещения, които ще бъдат отдадени като офиси на ключови за общината бизнеси;
- ✓ печатна база;
- ✓ компютърни зали;
- ✓ експозиционни площи;
- ✓ административен сектор.

Централното разположение на град Плевен в Северна България, близостта му до столицата, която отстои на 170 км., удобните транспортни връзки закономерно предполагат, че съоръжението може да привлече вниманието на организатори на конференции и семинари на национално ниво.

Приключването на тази първа фаза на проекта е предвидено за май 2005 г., като към тази дата общата сума на инвестициите, направени от Община Плевен, ще възлиза на 2 млн. лв.

Идеята за създаването на Центъра логически доведе до необходимостта да се анализират състоянието и качеството на хотелските услуги, предлагани в града.

Анализът показва, че съществува пазарна ниша за изграждането на малък, отговарящ на международните изисквания хотел с капацитет 60-70 места. Тезата бе "тествана" и получи одобрение от една банково-инвестиционна компания. Намирането на източници за финансиране и изграждането на хотела е предмет на фаза Б на нашия проект.

Партньорите стигнаха до извода, че за цялостната идейна, организационна и архитектурна завършеност на проекта е необходимо изпълнението на още две фази:

- ✓ фаза В предвижда строителството на административен център;
- ✓ фаза С ще допълни проекта с изграждането на културен център с възможности за търговия с произведения на изкуството и сувенири.

Времетраене на изпълнението:

Сроковете за изпълнение на отделните задачи от съвместния работен план варираха в общата рамка от 18 месеца, определена за изпълнението на проекта, като значително ускоряване на изпълнението на отделните задачи беше постигнато през май 2004 г.

Резултати и принос

Проектът ще допринесе за стимулиране на икономическия растеж на региона. С помощта на коефициента за възвращаемост на инвестициите ще може да се даде количествен израз на икономическите стимули, резултат от изпълнението на този проект. Подкрепата за развитието на местния бизнес ще благоприятства качеството на живот и състоянието на човешките ресурси. Ще разшири обема и качеството на предоставяните от местната администрация услуги на бизнеса и местната общност. Ще бъдат акумулирани финансови средства от заплащане на услугите, което ще осигури възвращаемост на вложените от общината средства. Градът ще придобие многофункционален комплекс с доказана целесъобразност и ефективност, с принос към оптимизиране на социалната сфера и създаване на предпоставки за бъдещо устойчиво развитие.

Заклучение

В края на тази фаза на програмата можем да кажем, че реализирахме цялостната обосновка на идейния проект и почти изцяло първата му фаза. Ръководството на Община Плевен вече отправи покана към партньорите за официално откриване на Бизнес информационния и конферентен център през май 2005 г.

Освен споменатите чисто практически измерения представеният проект интерпретира качествените аспекти на съвременното развитие в рамките на местно самоуправление с разширяване на международното сътрудничество. В този смисъл българо-американския проект разкрива една от многото възможности за обединяване и насочване на ресурси към постигане на значими цели. За съвместната работа на смесения екип бе определящ принципът на ефективността с проекция към концепцията за глобалното развитие като споделена отговорност за всички модерно мислещи хора.

Освен конкретно постигнатия резултат могат да бъдат подчертани с удовлетворение общите ползи от взаимното сътрудничество и обменът на опит в прилагането на успешни управленски практики.

Единните ни усилия положиха основите на силно и дългосрочно партньорство, материализирано чрез подписването на Прокламацията за дългосрочно сътрудничество между двата града. Нещо повече, изпълнението на този проект стана символ на приятелството без граници и разстояния.

СТРАТЕГИЯ ЗА ПРИВЛИЧАНЕ НА ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ В ПЛЕВЕН

1. Кратко описание

Община Плевен и град Шарлотсвил, щат Вирджиния, САЩ, се включиха в четвърта фаза на Програмата за техническо побратимяване между български и американски общини, като определиха местното икономическо развитие за основна област на техническо сътрудничество. В съответствие с това и с методологията за осъществяване на Програмата, партньорството избра три технически проекта за съвместна работа, и трите - насочени към усвояването на водещи американски практики в областта на местното икономическо развитие. Проектът за разработване на Стратегия за привличане на чуждестранни инвестиции в Плевен е един от тях и беше успешно завършен от екипите на двете побратимени общини.

2. Оценка на съществуващия проблем

Местното икономическо развитие е основен приоритет в работата на Община Плевен. Общинската администрация и Общинският съвет полагат много усилия за стимулиране на устойчив икономически растеж, за понататъшно намаляване на безработицата, за повишаване на жизнения стандарт и качеството на живот на гражданите. Но те съзнават, че за постигането на тази цел трябва да мобилизират финансови ресурси в допълнение на тези, които могат да бъдат генерирани на местно ниво. Партньорите от Плевен и Шарлотсвил решиха съвместно да разработят Стратегия за привличане на чуждестранни инвестиции в Плевен, за да отговорят на тази обективна нужда и с помощта на богатия американски опит в тази насока да определят пътищата и подходите за привличане на външен ресурс в Община Плевен.

3. Описание на проекта

Реализирането на проекта премина през следните етапи:

✓ Преглед на ресурсите на общината

Екипът по местно икономическо развитие (МИР) в Община Плевен събра необходимите данни, статистическа информация и резултати от проучвания в сферата на икономическото развитие, анализира ги и обобща резултатите в разработения цялостен профил на Община Плевен.

✓ Анализ и оценка на съществуващите фирми на територията на общината

В годините преди началото на прехода в България значителен обем от информацията за работещите на територията на общината фирми е минавал през общината. Впоследствие, със стартиране процеса на раздържавяване, започва реструктуриране на икономиката. Все по-голяма част от собствеността преминава в частния сектор. През този период липсата

на нормативна база не дава възможност на общините да събират необходимата им информация от стопанската сфера, нито задължава фирмите да предоставят такава при поискване. В резултат на това съществуващата информация за фирмите на територията на общината беше недостатъчна и обхващаше малка част от необходимите данни, а невъзможността за нейното ежегодно актуализиране бе пречка за проследяване на тенденциите.

Екипът по МИР разработи въпросник - анкета за проучване на съществуващите фирми от общината. Въпросите в анкетата бяха прецизирани така, че, от една страна, да дават възможност на общината да създаде база данни, и, от друга, да не изискват отговори от фирмите, свързани с предоставяне на конфиденциална информация.

Тази анкета беше изпратена до значителен брой фирми - около 350 - от всички съществуващи отрасли на икономиката на територията на общината. Анкетата беше проведена със съдействието на Стопанска камара - Плевен, Търговско-промишлена палата - Плевен, Браншова бизнес камара - Плевен.

✓ Определяне на икономическите отрасли, в които Община Плевен ще се стреми да привлича инвестиции

Използвайки събраните статистически данни и отчитайки очерталите се тенденции, Община Плевен определи приоритетните икономически отрасли, в които ще се стреми да привлича инвестиции: високо технологични производства, лека и хранително вкусова промишленост.

✓ Определяне на стратегически партньори и потенциални ресурси

Обобщените резултати от анкетата за проучване на съществуващите фирми, резултатите от проучването на работната сила и структурата на безработицата, обобщените резултати от проучване сред професионалните училища на територията на общината бяха основата за идентифициране на потенциалните ресурси на Община Плевен и оттам - ориентирането към партньори, които можем да смятаме за стратегически.

✓ Разработване на стратегия за установяване на контакти с потенциални инвеститори и изготвяне на маркетингови и презентационни материали

Усилията на екипа по МИР бяха насочени към създаване на пакет от документи, специално насочени към бизнеса. Целта беше с помощта на тези документи потенциалният инвеститор да добие ясна представа както за бизнес средата в общината, така и за предимствата и възможностите на Община Плевен като място за бизнес. За тази цел направихме анализ на свободната работна ръка, обогатихме и доразвихме програмата за задържане и разширяване на съществуващия бизнес и актуализирахме Плана за икономическо развитие на Община Плевен.

Създаденият пакет маркетингови и презентационни материали за общината стана добра основа за установяване на контакти с потенциални инвеститори и финансиращи организации, за участие на Община Плевен в търговски изложения и кооперационни борси.

✓ Разработване на механизъм за проследяване на контактите

Нашите партньори се ангажираха да предоставят демо версия на специализиран софтуер за проследяване на контактите, който организационно ще подпомогне общинската администрация при изграждането на собствена база данни за съществуващи и потенциални партньори на общината.

- ✓ Продължаване на контактите

Използвайки информацията от базата данни за проследяване на контактите, Община Плевен може да поддържа кореспонденцията/диалога с потенциални инвеститори и потенциални партньори на общината.

3. *Времетраене на изпълнението*

Проектът стартира през юни 2003 г. с посещение на работна група от Шарлотсвил в гр. Плевен. По време на тази първа среща бяха идентифицирани основните проблеми, които стоят за решаване пред Община Плевен и за които можем да получим компетентна помощ от Шарлотсвил.

През август 2003 г. част от работния екип по програмата направи посещение в Шарлотсвил. На това посещение беше разработен и приет от двете страни работен план за осъществяване на набелязаните цели с фиксиране на срокове и отговорни лица.

Последваха още две посещения на екипа от Шарлотсвил в Плевен през декември 2003 г. и май 2004 г. и на екипа от Плевен в Шарлотсвил през март 2004 г. Основно по време на техническите посещения, но също така и между тях, по електронен път се осъществяваше работата по конкретното изпълнение на приетия работен план. Съвместната работа на екипите от двете общини продължи една година.

4. *Преглед на решенията*

В резултат изпълнението на поставените цели в Община Плевен постигнахме следните резултати:

Разработен е маркетингов профил на Община Плевен. Той беше разгледан от партньорите от град Шарлотсвил. Техните препоръки бяха отразени в окончателния му вариант, който сега Община Плевен ползва.

- ✓ Създадохме база данни на съществуващите фирми в Община Плевен, която ще се актуализира и допълва всяка година.

- ✓ Разработихме план за икономическо развитие.

- ✓ Разработихме програма за насърчаване на съществуващия бизнес.

- ✓ Разработихме Интернет-страница на Община Плевен с част, насочена към потенциални инвеститори. Тя съдържа пълен актуален списък с информация за свободни терени и сграден фонд.

- ✓ Набраната икономическа информация е включена и в представянето на Плевен на маркетинговия уеб-сайт на Българското партньорство за местно икономическо развитие www.invest.bg

5. *Принос*

1. Очерта се ясно ролята на общината като фактор, влияещ и провокиращ местното икономическо развитие.

2. Екипът на общината усвои ценни знания и умения за успешно пред-

ставяне пред потенциални инвеститори.

3. Утвърдихме обществено-частното партньорство като инструмент за постигане на значими за местната общност и общината цели.

4. Определихме кои са ключовите партньори на местната власт за успешно икономическо развитие.

б. Заключение

Проектът е насочен към определяне и засилване позицията на местната власт като фактор за икономическото развитие на града и общината и подпомага обединяването усилията на всички партньори на местно ниво за постигане на устойчив икономически растеж и респективно подобряване на благосъстоянието на гражданите. Опитът, който споделиха нашите партньори от Шарлотсвил, Вирджиния, САЩ, е изключително полезен и ни дава възможност да използваме успешни подходи и механизми и в бъдеще.

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА ПЛЕВЕН

РЕЗЮМЕ НА ПРОЕКТА

Проектът “Стратегия за развитие на туризма” е част от Програмата Техническо побратимяване между български и американски общини IV фаза. Проектът, изпълняван от град Шарлотсвил и Община Плевен с подкрепата на ФРМС и МАГУ, изследва възможностите град Плевен да стане предпочитана дестинация за туризъм чрез резултативно изпълнение на програма за туризъм, адекватна на природните, културните и историческите забележителности на града.

Стигна се до общия извод, че устойчив туристически поток ще допринесе за икономическия просперитет на плевенския регион и работната група се споразумя да създаде програма за устойчиво развитие на туризма.

ОПИСАНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩИЯ ПРОБЛЕМ

Град Плевен е традиционно известен като средище на музеи и паметници символизиращи Освобождението на България. Градът притежава уникални туристически забележителности. Такива са:

✓ водната каскада в централната градска част, придаваща неповторима красота с феерията от цветове и светлина, единствено съоръжение от този тип на Балканския полуостров;

✓ природен парк „Кайлъка”, мащабно разположен в естествен каньон, с облагороден ландшафт, зоологическа градина и разнообразие на защитени растителни и животински видове, със специално създадени места за отдих развлечение и туризъм;

✓ Панорамата “Плевенска епопея” е без аналог в Югоизточна Европа, като технологичен прием за представяне на историческа експозиция и авангардно архитектурно решение.

Работната група констатира, че независимо от многото ресурси, с които разполага градът, Плевен не е включен като дестинация от големите туристически оператори. Във връзка с това бяха формулирани основните проблеми пред развитието на туризма в общината:

✓ липса достатъчна информация за туристите, посещаващи Плевен, и повода за тяхното посещение;

✓ по препоръка на американските партньори се направи проучване сред хотелите за установяване на нивото на посещаемост при стартиране на проекта. При последващите посещения се дообогати въпросникът, с който ще продължим да събираме информация от местата за настаняване. Съставен бе и въпросник за проучване сред посетителите на хотелите с цел набиране на информация за целите на посещенията им, от къде е основният поток, каква е сумата на изразходваните средства при престоя и т.н.

- ✓ не са направени необходимите маркетингови проучвания за създаване на маркетингов план;
- ✓ съществува акумулирана информация за туристическите обекти, която не е обединена в единна база от данни;
- ✓ не съществуват маркетингови материали, някои от туристическите забележителности нямат указателни знаци, липсват брошури на чужди езици;
- ✓ липсва туристически център, който да съответства на европейските стандарти;
- ✓ някои от служителите, работещите в сферата на туризма, трябва да подобрят знанията и уменията си за работа с чуждестранни туристи, също така и езиковите си умения;
- ✓ чувства се необходимост от оптимизиране на местната политика и практика в сферата на туризма.

Визията на работната група определи превръщането на туризма във важен сектор на местната икономика и набеляза конкретни мерки за неговото развитие, които да стимулират цялостното икономическо развитие и подобрят благосъстоянието на населението в региона.

ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТА

На база решенията на работната група бяха дефинирани приоритетните за изпълнението на проекта цели и задачи:

ЦЕЛИ

- ✓ координиране усилията на всички власти, бизнес-асоциации, ресторанти и хотелиери за създаване на обстойна, икономически обоснована програма за туризъм, с подкрепата на обществеността;

Проведена бе съвместна среща с представители от туристическия бранш за проучване на нагласата им за създаване на структура, работеща в подкрепа на туризма. На срещата бе споделен опитът на Шарлотсвил в тази насока. Предоставена ни беше примерен състав на такава организация, устав и описание на работата, извършвана от нея. При последното партньорско посещение в Плевен беше проведено съвместно заседание на Консултативния съвет по туризъм на Община Плевен с партньорите от Шарлотсвил, беше отчетено извършеното до момента и обсъдени следващите задачи.

- ✓ оценка на условията, в които се намират всички туристически обекти, туристическата инфраструктура и набелязване на мерки за тяхното реализиране и възстановяване ако са необходими;

- ✓ ясно разграничаване на индикаторите на успеха;

Разработен беше списък от показатели, които да се следят и регистрират и по които да се отчита ефективността от работата по проекта в бъдеще.

- ✓ създаване на разнообразни туристически продукти за исторически, културен, спортен, еко, селски, бизнес и медицински туризъм, които да включват както забележителностите, така и информация за транспортните връзки, настаняване в хотели, места за хранене и забавления;

- ✓ създаване, изпълнение и оценка на програмни документи за управление на дейности, насочени към превръщането на Плевен в предпочитано място за горепосочените видове туризъм не само на национално, но и на международно ниво.

ЗАДАЧИ

- ✓ Конструирание на Съвет за туризъм;
- ✓ Разработване на Програма за туризъм и маркетингов план;
- ✓ Създаване на Стратегически план за развитие на туризма;

Подробно бяха обсъдени и двата документа с партньорите от Шарлотсвил, бяха нанесени корекции и поправки и в преработения вариант и ще бъдат внесени на Общински съвет - Плевен за приемане;

- ✓ Представяне на Плевен като туристическа дестинация;
- ✓ Създаване на туристически брошури.

Разгледани бяха и обсъдени създадените две брошури и разработената Интернет-страница на общината в частта ѝ за туризма, обсъдени бяха нови идеи за доразвиване.

Съветът по туризъм бе сформиран като консултативен орган към Община Плевен с участието на служители на общинската администрация, директори на културно-исторически институции, представители на местния бизнес в сектор „туризъм“ и браншови организации.

Програмата за развитие на туризма включва:

- ✓ проучвания за определяне на потенциалните целеви пазари;
- ✓ създаване на фирмена марка;
- ✓ развитие на туристическата инфраструктура;
- ✓ провеждане на целева реклама и туристически продукти.

Стратегическият план съдържа визията за развитието на туризма в Плевен в средносрочен план за следващите пет години.

Представянето на Плевен като туристическа дестинация акумулира информация за всички туристически обекти, заведения за хранене, културен живот и събития, възможности за настаняване и престой, природни забележителности.

Изготвено бе описание на Плевен като място за туризъм и бе създадена основна база данни за общината. Обсъдени бяха варианти и бяха получени практически съвети за популяризиране на създаденото, както и обсъдени възможностите за по-ефективно използване на платената реклама в пресата, възможностите на пътуващи журналисти и т.н.

Бяха разработени две туристически брошури с подходящо подбрани текстови и снимкови материали на атрактивни обекти, сгради и места. Същата информация е публикувана в сайта на Община Плевен.

ВРЕМЕТРАЕНЕ НА ПРОЕКТА

Проектът сам по себе си е устойчив, тъй като в него е залегнало условието за годишно обновяване на плана за туризъм. Посочените цели и задачи са предвидени за изпълнение през 2004 г.

ПРЕГЛЕД НА РЕШЕНИЯТА

1. Общината и Общинския съвет са декларирали, че развитието на туризма е един от основните приоритети за града.

2. Програмата за туризъм ще бъде осъществявана и съгласувана с годишния стратегически план.

3. Собствениците на фирми, работещи в туристическия сектор, се споразумяха и единодушно подкрепиха визията за Плевен като туристическа дестинация:

“Плевен ще се превърне в предпочитана дестинация за отдых, културен, исторически, екологичен и бизнес туризъм чрез устойчиво развитие на Програмата за туризъм, която да хармонизира с природните и културните забележителности и историческото наследство. Устойчивият туризъм ще подобри икономическия просперитет на Плевенския регион.”

4. Консултативният съвет за туризъм е създаден, за да взаимодейства при създаването на Стратегия, концепции и програми за развитието на туризма.

5. Съветът по туризъм като публична организация на местно и регионално ниво ще бъде създаден на базата на доброволно участие.

6. 2004 година е обявена за година на туризма в Плевен с Решение на Общинския съвет, поводът за което е отбелязване на 100 години организиран туризъм в града.

7. Плевен ще направи необходимите стъпки да стане домакин на националните чествания по повод Международния ден на туризма на 27 септември 2004 г., което ще повиши признанието към града като предпочитана туристическа дестинация.

8. Плевен ще продължи сътрудничеството си с Шарлотсвил и други международни организации.

ПРИНОС НА ПРОЕКТА

Ефектът от разработването на описания проект е многостранен. Освен конкретно постигнатите резултати, осъществените дейности създават бъдещата проекция за устойчиво развитие на местната икономика и в частност на туристическия сектор. Създадоха се реални предпоставки за възпроизвеждане на успешни модели и практики в решаването на значими местни проблеми. Повиши се качеството на предлаганите в сферата на туризма услуги.

Общината ще просперира, ще генерира икономически растеж, ще работи за намаляване на безработицата и създаване на нови работни места.

Партньорите от Шарлотсвил установиха контакт с централата на Българо-американската банка за кредитиране в САЩ, последва контакт с представителството ѝ в София. Най-сетне през май 2004 г. при посещение на партньорите от Шарлотсвил в Плевен бе проведена среща с представител на банката и подробно бе обсъдена идеята за изграждане на нов хотел: дискутирани бяха големината на съоръжението, етапите на изграждане, категорията на предлаганите услуги, цената на услугите, възможностите за намиране на частен партньор, условията на отпускане на кредити.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Работа по настоящия проект идентифицира туризма като важен сектор в местната икономика и спомогна за създаване на добри партньорски взаимоотношения между институциите на местно и национално ниво.

Туризмът ще стане важен сектор от местната икономика, ще окуражи нейното развитие, ще се увеличи благосъстоянието на населението и общината като цяло.

ВЪВЕЖДАНЕ НА ПИЛОТНА ПРОГРАМА ЗА КОМПОСТИРАНЕ ОТ ОБЩИНИТЕ ЕЛХОВО, БОЛЯРОВО И ТУНДЖА

1. Кратко обобщение

Настоящият проект беше разработен и осъществен в резултат на партньорството между групата от български общини Елхово, Болярово и Тунджа и американски експерти от общините Олбани, Ню Йорк и Джонстаун.

Основните цели на проекта бяха свързани с въвеждане на програма за компостиране и създаване на пилотни площадки за компостиране на различни места в трите български общини. В резултат от изпълнението на проекта бяха създадени 7 площадки за компост: в три отделни села на Община Тунджа, в гр. Елхово и с. Гранитово, 2 – в гр. Болярово, където твърдият отпадък се разделя на органичен и неорганичен.

Втората цел на проекта беше насочена към усвояване на методологията за анализ на ползите спрямо разходите, която може да се използва за определяне мястото на ново сметище или претоварна станция, както и за оценка на други общински проекти.

II. Оценка на съществуващия проблем

Решаването на сходни за трите общини проблеми са свързани с прилагането на новото българско законодателство, в което изискванията за изграждане и привеждане на съществуващите депа за битови отпадъци съгласно новите изисквания са завишени (Законът за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда бе сменен от Закона за управление на отпадъците и съпътстващите го нормативни документи; Закон за възстановяване и ползване на земеделските земи). Ликвидирането на промишленото животновъдство доведе до акумулиране на големи количества оборска тор в личните стопанства. Това постави досега съществуващите малки локални селски депа (изградени преди години законно) в положението на незаконни и в невъзможност да се преведат във вид, съответстващ на новите изисквания. Наложиха се общинските администрации да разработят политики за решаване на тези проблеми. За общините Елхово, Болярово и Тунджа това стана възможно чрез реализацията на настоящия проект. Разработването на проекта се инициира от общините Елхово и Болярово, а Община Тунджа се включи поради голямата територия на общината и отдалечеността на част от населените ѝ места от депото на гр. Ямбол, което несъмнено увеличава средствата за сметосъбиране и сметоизвозване, които ще трябва да се заплащат от жителите на отдалечените села от Община Тунджа след въвеждане на организирано сметосъбиране за всички населени места – всички села от общината. Решение на проблема на този етап е инициативата на общинските администрации на общините Елхово, Болярово и Тунджа за съвместно изграждане и експлоатация на регионално ДТБО.

В разработването на проекта се включиха кметовете и зам.-кметовете, секретарите, кметове на населени места и еколозите от трите общини.

III. Описание на проекта

Настоящият проект, който се осъществява на териториите на общините Тунджа, Елхово и Болярово, е част от Програмата за техническо подобряване между български и американски общини - IV фаза. Той се реализира благодарение на Международната асоциация на градските управи (МАГУ), САЩ, и Фондацията за реформа в местното самоуправление с финансовата подкрепа на Американската агенция за международно развитие.

Участници от американска страна в качеството си на експерти са г-н Уилард Брус, директор "Благоустройство, инженерни дейности и паркове", Община Олбъни, щат Ню Йорк, и г-жа Сара Филипс, градски управител на Джонстаун, Охайо, САЩ. Работата по проекта стартира през февруари 2003 година с подписването на Работен план, в който бяха набелязани конкретните дейности, срокове и отговорности за изпълнението им в две основни области на сътрудничество с американските експерти:

- ✓ управление на твърди битови отпадъци, и
- ✓ методология за оценка на ползите спрямо разходите.

Първият етап от проекта "Управление на твърди битови отпадъци" стартира март 2003 г. с анализ на текущото състояние на сметищата в населените места в общините Тунджа, Елхово и Болярово. Анализът показва, че голяма част от депонирания отпадък в населените места е с органичен характер (около 80%), поради което работната група се обедини около идеята за създаване компостни площадки на терена на съществуващите сметища. Това решение по естествен начин се съчетава с навика на населението само да изнася отпадъка от домакинствата и личното стопанство на досега съществуващите сметища. Голямото количество органика, която се депонира на съществуващите депа, подсказва отговора за решаване на проблема. Самото компостиране представлява ускорен процес на естествено разлагане на органични материали в контролирана среда (дозиране на съотношението C/N между 25/1 до 30/1 като основна хранителна среда за микроорганизмите, поддържане на необходимата влажност - 50-60% - и аерация на компоста: подаване на кислород, необходим за метаболизма на аеробните микроорганизми, участващи в компостирането чрез машинно разбъркване).

Определихме пилотни села за реализиране на дейностите по разделно събиране на битови отпадъци от торов отпадък. Със средства по Програмата закупихме контейнери за ТБО и ги разположихме на всяка от площадките. Впоследствие оформихме откоси за компостиране на съответните площадки. Общините осигуриха необходимата техника за неколкократно обръщане на откосите за ускоряване процеса на компостиране.

В края на април 2003 г. разработихме със съдействието на г-жа Сара Филипс и разпространихме сред населението разяснителна брошура "Какво, как и защо да компостираме".

През септември 2003 г. американските експерти проведоха обучение по прилагане на методологията за оценка на проекти. Бяха представени и дискутирани положителни работни практики при компостиране на животински трупове и отпадъци от кланици.

През февруари 2004 год. се проведе обучение на експерти от трите общини, след което те приложиха на практика за методологията за анализ на ползите спрямо разходите. Те направиха анализи на икономическия

ефект от въвеждане на организирано сметосъбиране и сметоизвозване в трите общини при сравняване на четири възможни варианта, както и анализ на ползите спрямо разходите при изграждането на регионално депо в с. Добрич, Община Елхово.

IV. Времетраене на изпълнението

Основни компоненти:

- ✓ Избор на пилотни села за реализиране на проекта – март 2003 г.;
- ✓ Осигуряване на контейнери за ТБО за всяка площадка – април 2003 г.;
- ✓ Разработване на разяснителна листовка и разпространение сред населението – април - май 2003 г.;
- ✓ Осигуряване на неколккратно обръщане на откосите за компостиране – октомври 2003 г. до настоящия момент;
- ✓ Обучение по прилагане на методология за оценка “разход – полза” – септември 2003 г.;
- ✓ Събиране и изготвяне на база данни за разходи при изграждане и експлоатация на регионално депо с. Добрич, както и вариант за претоварна станция – септември 2003 г. - февруари 2004 г.;
- ✓ Работна среща между експерти от трите общини и г-н У. Брус и извършване на анализ “полза - разход” от въвеждане на организирано сметосъбиране и сметоизвозване и изграждане на претоварни станции за трите общини - февруари 2004 г.

V. Преглед на решенията

Крайни резултати от реализирането на проекта:

- ✓ Избрани са три пилотни селища;
- ✓ Оформени са седем компостни площадки;
- ✓ На всяка от площадките има поставени контейнери за отделяне на органичния от твърдите битови отпадъци;
- ✓ Проведени са срещи с населението за разясняване на ползите от прилагането на проекта;
- ✓ Готовият компост се реализира в личните стопанства, от тютюнопроизводители в Община Болярово и рибопроизводители в Община Тунджа;
- ✓ Предстои предоставяне на компост при залесителни мероприятия в горското стопанство за създаване на нови горски масиви;
- ✓ Общината разполага с готов компост, който може да бъде използван освен в селското стопанство и при рекултивация на съществуващите сметища.

VI. Принос

- ✓ Реализирането на проекта повиши професионалния капацитет на специалистите в администрацията. Обучението по методологията за анализ на ползите спрямо разходите позволи използването ѝ за вземане на по-добри управленски решения при изготвяне на инвестиционни проекти.
- ✓ Функционират 7 площадки за компост на територията на трите общини.
- ✓ Реално се осъществява разделяне на органичния от ТБО на площадките за компост.
- ✓ Намаля обемът на смесения отпадък, както и на твърдия битов отпадък за депониране на сметище.
- ✓ На всяка площадка общините вече разполагат с готов компост, който се използва от жителите и селскостопанските производители в населените места.

VII. Заключение

Въвеждането на пилотната програма за компостиране в трите общини доказва, че със сравнително малко средства е възможно разделянето на преобладаващия по количество органичен отпадък, а оттам - и рязкото намаляване на количеството на твърдите битови отпадъци, които се депонират на сметищата. Това е едно работещо решение за включване на селата и малките населени места в системата за организирано сметосъбиране и може да бъде разпространено по-широко, както в трите общини Елхово, Болярско и Тунджа, така и в други български общини.

МЕТОДОЛОГИЯ ЗА АНАЛИЗ НА ПОЛЗИТЕ СПРЯМО РАЗХОДИТЕ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОЕКТИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Кратко обобщение

Участието на трите общини Елхово, Болярово и Тунджа в Програмата за техническо побратимяване между български и американски общини е насочено към усвояване на успешни управленски практики и подходи в областта на управление на отпадъците. По-конкретно целите на партньорството бяха:

1. 1. въвеждане на разделно събиране на органични и твърди битови отпадъци, с цел намаляване общия обем на сметопотока, депониран на сметище;

1. 2. използване на анализа на ползите спрямо разходите за оценка на разходите и ползите на алтернативни начини за събиране и извозване на отпадъци;

1. 3. използване на анализа на ползите спрямо разходите за оценка на разходите, свързани със строителството и експлоатацията на ново сметище за твърди битови отпадъци при с. Добрич, Община Елхово;

1. 4. разработване на интегрирана стратегия за управление на отпадъците, която да служи като регионален модел за партниращите общини и която би могла да бъде приложена и в други български региони с подобни характеристики на населението и генерирания сметопоток.

2. Оценка на съществуващия проблем

Основният екологичен проблем за Община Елхово е наличието на съществуващо нерегламентирано Депо за ТБО, както и образуването на нерегламентирани сметища и замърсяванията на земеделските площи с битови и други отпадъци.

Съществуващото ДТБО се експлоатира от 1976 г., отстои на 450 м западно от града, с изчерпан капацитет и не отговаря на изискванията на Наредба № 12, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръженията за третиране на битови отпадъци.

Сметосъбиране и сметоизване има организирано само за град Елхово. Поради тази причина в населените места на общината всички отпадъци се изхвърлят смесено на нерегламентираните сметища, като приблизително 80% от депонираните отпадъци са с органичен характер.

Необходимо беше въвеждане на разделно събиране на органичните от твърдите битови отпадъци, за да се намали количеството на депонирани отпадъци и да се оползотворят органичните, посредством въвеждане полево компостиране.

Анализът на ползите и разходите е управленски инструмент, който може да се използва за определяне и остойностяване на всички разходи и ползи, свързани с реализацията на определен проект. Целта е да се определи

дали проектът е целесъобразен и/или финансово ефективен. Възможно е оценяването на няколко начина на действие, като се извършва сравнение между ползите и разходите, свързани с всеки от тях. Електронните таблици в голяма степен улесняват използването на тази методология. В конкретния случай анализът на ползите и разходите беше насочен към определяне на оперативните разходи за предлаганото сметище в с. Добрич, за да може общината да бъде подготвена за реалния размер на разходите по експлоатацията на подобно съоръжение преди вземането на окончателно решение за неговото строителство. Разработена беше електронна таблица, която съдържаеше всички разходни категории, както и общата сума на оперативните разходи, които общината ще трябва да финансира, ако строителството на сметището бъде одобрено и финансирано от правителството.

По отношение на събирането и извозването на отпадъците методологията беше използвана за определяне на няколко реалистични варианта, а след това - и за остойностяване и сравняване на разходите, свързани с всеки един от тях. Въз основа на използването на методологията за систематично сравнение на реалистичните разходи и ползи по всяка от четирите възможни алтернативи, работната група определи предпочитания вариант.

Приходите от такси смет за общините Елхово, Болярско и Тунджа се оказаха недостатъчни за извършване на дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване. Всички населени места на територията на Община Тунджа, селата на Община Елхово и голяма част от населените места на територията на Община Болярско не са включени в системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване.

Предприетите стъпки за бъдещото изграждане на Депо за твърди битови отпадъци в с. Добрич на територията на Община Елхово наложи необходимостта от разчет на необходимите финансови средства за създаването и експлоатацията на система за събиране и извозване на отпадъците от контейнерите за ТБО на площадките за компостиране в селата. Анализирани бяха няколко варианта, като за определяне количеството на генерираните отпадъци се използваха нормативните стандарти. Направени бяха изчисления на следните варианти:

1. Използване на претоварна станция с камион 20 м³;
2. Използване на претоварна станция с камион 8 м³;
3. Извозване на контейнерите с контейнеровоз;
4. Извозване на контейнери посредством камион с преса.

Извършен беше и икономически анализ за експлоатацията на ново ДТБО в с. Добрич, с цел добиване яснота относно увеличението на такса смет, необходимо за финансиране експлоатацията на сметището след неговото завършване.

3. Кратко описание на проекта

За извършване на оценка на разходите за експлоатация на ДТБО с. Добрич се използваха данни от функциониращото ново регионално депо край с. Горна Малина, област София, изхождайки от това, че площта на депото край Горна Малина е почти еднаква с тази на проектираното край с. Добрич. Броят на жителите, които то обслужва, също се доближава до

заложените в проекта за депото в с. Добрич. Разчетите бяха направени на база трудови възнаграждения на персонала, използване на консумативи и материали, горивосмазочни материали и амортизация на обслужваща техника, външни услуги и осигуровки.

В разходите за експлоатация на депото бяха включени и тези за техническа и биологична рекултивация след приключване експлоатационния период на депото. Общата стойност на годишните оперативни разходи възлязоха в размер на 103 488 лв., като в тях не се включиха 50 000 лв. годишна вноска за рекултивация, 1000 лв. годишна такса за разрешително, 50 000 лв. – за наем на техника при използване на фирма по реда на ЗОП, с което общите прогнозни оперативни разходи възлязоха на 204 488 лв. и към тях се прибавиха разходите на фирмата, извършваща дейности по сметосъбиране и сметоизвозване към момента – 120 000 лв.

При включването в изчисленията и на частта от средствата от такса смет, които се използват за финансиране на други услуги (90 000 лв.), стана ясно, че само финансирането на оперативните разходи на новото сметище ще изисква от Община Елхово да увеличи такса смет приблизително със 100%.

При извършения анализ на вариантите за събиране, извозване и претоварване на отпадъците се включиха ориентировъчните разходи за автомобили, горива, поддръжки, контейнери и транспортни услуги при отдаване на фирма, извършваща този вид услуги.

Анализът установи, че:

1. При използване на претоварна станция с камион 20 м³ бюджетът ще се утежни с приблизително 293 560 лв.
2. При претоварна станция с камион 8 м³ – 264 960 лв.
3. При извозване на контейнери с контейнеровоз – 145 200 лв.
4. При извозване на контейнеровоз с преса – 84 800 лв., което произтича от намаляването на транспортните разходи.

Основни участници при изготвяне на анализа бяха експерти еколози от трите общини, американските експерти, финансисти и други специалисти от общинските администрации.

4. Времетраене на изпълнението

1. Избор на села с налична техника - март 2003 г.
2. Осигуряване на отделни контейнери за ТБО на всяка площадка за компост - април 2003 г.
3. Оформяне на откоси за компостиране на площадките в избраните села - април 2003 г.
4. Осигуряване на неколккратно обръщане на откосите - октомври 2003 г.
5. Разработване и разяснителна брошура/листовка за разпространение сред населението - края на април 2003 г.
6. Отпечатване и разпространение сред населението - края на май 2003 г.

7. Подготовка на пакет от базисна информация в писмен вид - края на март 2003 г.
8. Осигуряване на техническа помощ и консултации (главно по интернет) - по време на цялата програма
9. Прилагане на методологията за оценка на конкретни проекти - септември 2003 г. - април 2004 г.

5. Преглед на решенията

След извършване на анализа се взе решение при извозване на отпадъци трите общини да използват в бъдещата си дейност камиони с преса, както и при евентуалното откриване на новото ДТБО - с. Добрич такса смет да бъде увеличена приблизително със 100%. Разходите по системата с използване на камиони с преса за извозване на отпадъците до сметище могат да бъдат разделени между трите общини въз основа на броя на обслужваното население. Освен че се характеризира с най-ниски разходи, този вариант осигурява и най-голяма гъвкавост. Поради факта, че системата не включва недвижими активи (например съоръжения на претоварни станции), тя може, чрез промяна на ежедневните графици за сметосъбиране, да бъде използвана както при депониране на отпадъците на сметището в Елхово, така и при депонирането им на сметището в Добрич или на това в Хаджидимитрово.

Намерението на Община Елхово е част от приходите на общините Болярово и Тунджа да се използват за покриване оперативните разходи за новото ДТБО.

След извършването на анализа с помощта на американските партньори се подобриха уменията на общинските служители за извършване оценка на икономическия ефект и информираността им относно реалните разходи за създаване и експлоатация на система за управление на отпадъците.

6. Принос

1. Осъществи се разделяне на органичния от ТБО на площадките за компост.
2. Във всяка една община функционират площадки за компостиране.
3. Обемът на отпадъците за депониране може да се намали приблизително с 80%.
4. Общинската администрация придоби умения за извършване на анализ на ползите и разходите и подобри уменията си за самостоятелно разработване на проекти.
5. Общините разполагат със стратегия за управление на отпадъците, която може да бъде реализирана поетапно във времето, така че да покрие всички населени места в района. Системата може да се разработва поетапно, с увеличаване броя на селата с площадки за компостиране и поставянето на контейнери за ТБО на площадките. Твърдите битови отпадъци ще се транспортират до регламентирано сметище. Анализът на ползите и разходите разгледа и разхода за изграждането на системата във всички населени места в трите общини. Бяха изчислени реалистичните разходи

за създаване и експлоатация на ефективна система. Сега общините имат възможност да започнат диалог с правителството и представителите на ЕС за определяне на източници на финансиране за изграждането на системата.

6. Целите на анализа включваха:

- ✓ Предотвратяване замърсяването на подземните води;
- ✓ Използване само на регламентирани сметища за депониране на отпадъците;
- ✓ Изпълнение на изискванията на българското законодателство във връзка с управлението на отпадъците и опазването на околната среда;
- ✓ Изпълнение на изискванията на ЕС за планиране и прилагане на системи за управление на отпадъците.

Всички горепосочени цели ще бъдат постигнати в случай, че бъде намерено финансиране и системата бъде въведена в експлоатация.

7. Заключение

Пилотната програма приключва успешно за Община Елхово. Поставените цели на проекта бяха реализирани напълно:

1. Съществуват и функционират три площадки.
2. Осъществи се разделяне на органичния от ТБО на площадките за компост.
3. Получи се готов компост, който може да бъде реализиран.
4. Направи се анализ на икономическия ефект от разработването на цялостна система за събиране и депониране на отпадъците, вариантите за извозване и претоварване и за ново регионално сметище.

Предстои включване и на други населени места на територията на общината в системата за компостиране. Ще се търсят източници за финансиране за закупуване на нови съдове за ТБО, необходими за въвеждане на технологията на компостиране и в други населени места.

За стимулиране участието на жителите на селата в системата и за елиминиране на незаконните сметища ще бъде необходимо провеждане на образователни мероприятия и стриктно прилагане на законодателството. Опитът на американските експерти показва, че промените изискват време, а образоването на гражданите е непрекъснат процес. Стриктното прилагане на законодателството е необходимо за предотвратяване образуването на незаконни сметища и в подкрепа на разрастването на системата във всички населени места в трите общини.

РАЗРАБОТВАНЕ НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПОВЪРХНОСТНИ И ПОДПОЧВЕНИ ВОДИ

С ЦЕЛ ПРЕДПАЗВАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА В ГР. ВЕЛИКО ТЪРНОВО

1. Кратко обобщение

Партньорите от Община Велико Търново и град Голдън, Колорадо, участват в Програмата за техническо побратимяване вече четири години. През 2000 г. те разработиха съвместно Финансов план за управление на публичната инфраструктура в частта ѝ за улици и тротоари. Осъществяването на проекта стана възможно благодарение на упоритите и целенасочени усилия на Община Велико Търново и Община Голдън с подкрепата на Фондацията за реформа в местното самоуправление (ФРМС), Международната асоциация на градските управи (МАГУ) и Американската агенция за международно развитие (ААМР), която финансира Програмата за техническо побратимяване между български и американски общини.

В процеса на изпълнение на финансовия план за поддръжка и управление на инфраструктурата, разработен в предишната фаза, на дневен ред се постави разглеждането на един немалък и специфичен проблем за територията на гр. Велико Търново, свързан с повърхностния отток и високото ниво на подпочвените води. Така в настоящата четвърта фаза от осъществяване на Програмата за побратимяване се стигна до разработване на План за управление на повърхностните и подпочвени води като естествено продължение на проекта. Систематизирането на мероприятията за контрол на повърхностния отток и нивото на подпочвените води има за цел предпазване на новоизградените и новоремонтирани инфраструктурни обекти. С разработването на този проект партньорите от Велико Търново и Голдън си поставиха за цел също така да определят приблизителния размер на необходимите капитални вложения, за да можем да използваме наличните механизми за финансиране, а в дългосрочен аспект - да търсим различни финансови ресурси за подобрения, които ще спомогнат да се предпази инфраструктурата от повърхностните води, както и за реализиране на възможностите тези води да се използват за напояване, подхранване на водни площи и др. подобни.

II. Оценка на съществуващия проблем

Географското положение на гр. Велико Търново, специфичните теренни условия, бързите темпове на застрояване на територията и, не на последно място, недостатъчните инженерни мероприятия за борба с повърхностно течащи води доведоха до засилено неблагоприятно влияние на повърхностните води.

Проблемът започва с интензивните напоследък валежи, паднали върху терени с гъстота на застрояване (сгради, площи, улици, междублокови пространства и др.), достигаща до 90%, които не могат да се трансформират в подпочвени води и не могат да бъдат поети от съществуващите съоръжения. Поради големите естествени наклони на терена се получава събиране на големи водни маси, които се движат с голяма скорост. Енергията на това движение е голяма. Уличните и тротоарните настилки, както и

другите инфраструктурни компоненти не могат да бъдат оразмерени да се справят с такъв проблем, което води до сериозни щети върху тях.

От друга страна, високото ниво подпочвени води, подхранвано от редица естествени и изкуствени фактори (големи водосборни области, геоложки строеж на земните слоеве, предопределящ явното образуване на плитки водоносни пластове, унищожаването на изворните чешми, играещи ролята на естествени дренажи, течовете във водопреносната мрежа и др.), затруднява реализацията на проекти за изграждане и ремонт на инфраструктурата, както и по-нататъшната ѝ експлоатация.

Решаването на проблемите, свързани с повърхностно течащите и подпочвените води, имат сходно решение - в голяма степен припокриващо се при двата случая. То стана център на съвместните усилия на Община Голдън, Колорадо, и на Община Велико Търново по разширения проект за управление на публичната инфраструктура.

III. Описание на проекта

Проектът предвиждаше изпълнението на две основни задачи:

1. Завършване на идеен проект за управление на повърхностните води;
2. Разработване на идеен проект за отвеждане на определени проблемни подпочвени води, които могат да се използват за напояване на зелени площи.

Основната цел е да бъде предпазена новоизградената и съществуващата инфраструктура (улици и тротоари) чрез елиминиране вредното влияние на подпочвените води, както и тяхното използване за напояване, безопасно отвеждане на повърхностните до естествени водоприемници.

За реализацията на проекта предварително бяха формулирани девет основни задачи:

Задача 1: Създаване на топографски карти, които да показват проблемните зони с подпочвените води и желаните райони за напояване;

Задача 2: Създаване на топографска карта, която да показва съществуващата канализационна система за повърхностни води, подлежаща на подобряване. Картата следва да включва зоните за сформирание на повърхностния отток;

Задача 3: Осигуряване на данни от наблюдения на валежите от минимум двадесет годишен период;

Задача 4: Определяне на максимално допустимо ниво на подпочвените води за инфраструктурата, която се нуждае от предпазване;

Задача 5: Проектиране на ретензионни обеми за избрани водосборни области;

Задача 6: Разработване на предварителни предложения за движението на подпочвените води в зоните с високо ниво на подпочвени води (ниво, по-високо от максимално допустимото);

Задача 7: Разработване на план за отводняване на избраните проблемни зони с цел гарантиране допустимото водно ниво;

Задача 8: Разработване на план за напояване, който да използва събраните подпочвени води от системите за отводняване;

Задача 9: Определяне на необходимите разходи на база изчисленията на изработения идеен проект.

По време на работата поради непредвидени обстоятелства се наложи частична промяна на основния замисъл при определянето на тези основни задачи, но като направления и стъпки за действие бяха водещи при разработката.

Идеен проект за управление а повърхностните води

Първоначалната идея, разработена от специалистите от побратимените общини, бе изграждането на отделни разпръснати ретензионни обеми, които да събират повърхностно течащите води от интензивни валежи, които градската канализационна система не може да проведе. Вариантът отпадна поради редица проблеми като: Канализационната система в гр. Велико Търново е от смесен тип - за битови и повърхностни води (това е нормативно определено за цялата страна). Поради факта, че канализационната система е проектирана и изпълнена преди застрояването на голяма част от територията на града, същата е с недостатъчни диаметри и в повечето случаи не може да поеме големи количества повърхностно течаща вода. Друг проблем е не напълно изяснената собственост на някои от терените, което ги изключва като потенциални водоприемници. Друга немалка пречка, произтичаща от смесения тип канализация в града, е пренатоварване с допълнителни водни количества на Пречиствателната станция за отпадни води на гр. Велико Търново – неблагоприятен фактор за експлоатацията на самата станция.

Въпреки изброеното бяха направени обследвания и изчисления със специализиран софтуер за “ползата” от изграждането на този вид защитни съоръжения. Предмет на разглеждане бяха терените разположени на север от бул. “България”, обхващащи кварталите “Акация” и “Картала”, както и терените, разположени извън града – зони, в които се сформира повърхностният отток. Резултатите показаха:

Теренът е с много големи наклони - от 12 до 18%, малко са възможните терени за разполагане на ретензионни обеми, процентът на застроените площи е много голям - между 80 и 90 % - което пречи на повърхностно течащата вода да се трансформира в подпочвена. При инвестиция в размер на около 17 000 лв. могат да бъдат изградени съоръжения, които да задържат не повече от 2% от повърхностно течащата вода, като по-горе изброените затруднения остават. При варианта с напояване на централна зона - стадиона - се получава отбиване на повърхностния отток в размер на не повече от 1%.

Като окончателен вариант на решение се достигна до провеждане на две основни мероприятия за отвеждане на повърхностните води:

1. Изграждане на поясен канал под квартал “Картала” с цел събиране на повърхностния отток, сформиран върху терена на самия квартал, както и от площите извън регулационните граници, намиращи се в непосредствена близост и над квартала. Същият канал може да бъде заустен в естествен водоприемник - дере, минаващо на запад от самия квартал;

2. Изграждане на покрит отводнителен канал, независим от градската

канализационна система и ситуиран по продължение на бул. "България", преминаващ през терена на пазара, по ул. "Л. Каравелов" и заустен в новоизграден воден обем в парк "Дружба", подходящо разположен за напояване на по-ниски терени. Системата да предвижда мероприятия за поддръжка на открити водни площи - промиване с чисти води, почистване, охранителни мероприятия и др., както и преливник за водните количества, надвишаващи капацитета на съоръжението. Съществува възможност за помпено покачване на вода до резервоари и използването ѝ за поливане на зелени площи.

В част от дължината си този канал може да бъде изпълнен от перфорирани тръби и по този начин да се понижи нивото на подпочвените води, които да бъдат събрани и отведени.

Трябва да се отбележи, че при изчисленията е използвана обезпеченост за събитие, състоящо се веднъж на сто години.

Поради характера на строителните работи, както и наскоро извършените строително-монтажни работи по трасето на канала е уместно изграждането на същия да се приеме като задача с възможност за отлагане във времето и да се съчетае с извършването на ремонт и реконструкция на улиците по които преминават трасетата.

IV. Времетраене на изпълнението

Времетраенето на проекта, започнал на 10.01.2003 г. с подписването на Работния план, е седемнадесет месеца. По-горе цитираните задачи бяха изпълнени в съответствие с приетия Работен план, както следва:

Задача 1: Създаване на топографски карти, които да показват проблемните зони с подпочвените води и желаните райони за напояване - април 2003 г.

Задача 2: Създаване на топографска карта, която да показва съществуващата канализационна система за повърхностни води, подлежаща на подобряване. Картата следва да включва зоните за сформирание на повърхностния отток - април 2003 г.

Задача 3: Осигуряване на данни от наблюдения на валежите от минимум двадесет годишен период - април 2003 г.

Задача 4: Определяне на максимално допустимо ниво на подпочвените води за инфраструктурата, която се нуждае от предпазване - април 2003 г.

Задача 5: Проектиране на ретензионни обеми за избрани водосборни области - юни 2003 г.

Задача 6: Разработване на предварителни предложения за движението на подпочвените води в зоните с високо ниво на подпочвени води (ниво, по-високо от максимално допустимото) – септември 2003 г.

Задача 7: Разработване на план за отводняване на избраните проблемни зони с цел гарантиране допустимото водно ниво – февруари 2004 г.

Задача 8. Разработване на план за напояване, който да използва събраните подпочвени води от системите за отводняване – септември 2003 г.

Задача 9. Определяне на необходимите разходи на база изчисленията на изработения идеен проект – февруари 2004 г.

V. Преглед на решенията

Резултатите от проекта са в няколко направления: Разработване на идеен проект за отвеждане на подпочвените води от проблемните зони; План за напояване, включващ напояване на зелените площи и стадиона; Идеен проект за отводняване с цел предпазване на инфраструктурата в отделни участъци при валежи с определена безопасност; Изготвяне на предварителни разчети за определяне на разходите, които включват изграждане, проектиране и експлоатация на съоръженията.

Изпълнението на програмата доведе до следните конкретни резултати и решения:

- Не е целесъобразно изграждането на локални малки ретензионни обеми и изпускането на ретензираната вода в градската канализационна система.

- За изграждане на поясен канал под квартал "Картала" са необходими около 100 000 лв.

- За изграждане на отводнителен канал по бул. "България" са необходими 112 500 лв.

- За изграждането на открита водна площ в парк "Дружба" средствата ще бъдат определени след изработването на работен технически проект, поради строгата специфичност на строителните работи.

VI. Принос

След завършване на фазата вече е изяснено до голяма степен решението на проблемите с повърхностните и подпочвените води в един от най-заstraшените райони в гр. Велико Търново. Общината разполага с изяснена концепция за възможностите и мероприятията, приложими в български условия и конкретно в гр. Велико Търново. Разработеното може да бъде осъществено в по-дълъг период от време, което освобождава общината от влагане на големи финансови средства за кратък период от време и може да се съобрази да съвпадне по време с направата на реконструкция на улиците. Проектът дава възможност за построяване на открита водна площ в парк "Дружба", която може да се използва и като атракция и др. цели.

VII. Заключение

В резултат от интензивното сътрудничество и съвместните усилия на двете общини бяха постигнати набелязаните резултати и бе създадена основа за подобряване на съоръженията и реализиране на нови мероприятия за защита от повърхностно стичащи се води и от високото ниво на подпочвените води. Разработката дава основните направления за работно проектиране на съоръжения за улавяне и отвеждане на повърхностните води, дренажни и др. съоръжения, както и поливане на зелени площи с ретензирана вода.

Бихме искали да изразим своята благодарност на директора на мисията на ААМР в България г-жа Дебра МакФарланд за нейната лична ангажираност и безценна подкрепа, на Фондацията за реформа в местното самоуправление и на Международната асоциация на градските управи.

МУЛТИПЛИЦИРАНЕ НА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ФИНАНСИРАНЕ НА ПОДДРЪЖКАТА И РЕКОНСТРУКЦИЯТА НА ПУБЛИЧНАТА ИНФРАСТРУКТУРА В ОБЩИНА ПЛОВДИВ

1. Кратко обобщение

Финансов план за управление на публичната инфраструктура първоначално беше успешно разработен като съвместен проект между Община Велико Търново и град Голдън, Колорадо, САЩ, в трета фаза от осъществяване на Програмата за техническо побратимяване между български и американски общини. Отчитайки полезността от въвеждането на тези ефективни управленски практики в по-широк кръг български общини, в настоящата четвърта фаза на Програмата проектът беше мултиплициран в шестте района на Община Пловдив, като партньорството Велико Търново - Пловдив - Голдън разработи Програма за управление и финансиране на поддръжката и реконструкцията на публичната инфраструктура на Община Пловдив в частта ѝ за улици и тротоари като мултипликация на проекта.

Основната цел на проекта е разработване на план, който осигурява дългосрочното управление и финансиране на общинската инфраструктура. В краткосрочен аспект това се изразява в инвентаризация на уличната мрежа и разработване на план за финансово управление на техническата инфраструктура.

Дългосрочната цел е общината съвместно с експлоатационните предприятия да разработи стратегия за поддръжка на линейните инженерни мрежи на транспорта и цялата инфраструктура (ВиК, електро-, топло-преносни и др. кабелни мрежи и инсталации), която обществеността да приеме, а така също да използва резултатите от проекта (модела) за определяне на приоритетите относно инвестиционните ресурси.

2. Оценка на съществуващия проблем

Поддържането на улиците в добро състояние е задача на всяка община и неслучайно тази тема бе избрана за основна област на техническото сътрудничество между общините Пловдив, Голдън и Велико Търново.

Годишните ремонти на уличната мрежа следва да бъдат обезпечени финансово. Своевременните инвестиции в подобряването на качеството на настилката при достигане на определена критична точка от жизнения цикъл на улиците водят до намаляване на дългосрочните разходи.

В момента много от улиците на Община Пловдив са в окаяно положение, което се дължи на недостатъчното и нередовно финансиране на необходимите ремонтни дейности. Големи части от уличната мрежа изискват не само фрезозане, но и подмяна на настилката. В някои участъци е необходима пълна реконструкция с подмяна на основата. Съществен проблем в града е наличието на улици с паважни настилки, някои от които са асфалтирани директно върху паважа. Програмата се концентрира върху определянето на улиците, които следва да бъдат ремонтирани първи и на стойността на необходимите инвестиции.

Преструктурирането на строителните предприятия и организации и промяната на нормативната база също се отразяват до известна степен негативно. Ефективният и ефикасен ремонт и поддръжка на уличната мрежа на гр. Пловдив е от основно значение за политиката на общината по отношение на социално-икономическото състояние и развитие на града, развитието на туризма, осигуряването на удобство при пътуването и безопасност на движението.

Макар и собственик, общината на този етап не може да осъществи политиката по ремонта и поддръжката на улиците поради ограничените бюджетни средства.

Общината няма законови права да създава фондове, които да подкрепят финансово дейностите по поддръжка и ремонт на улиците. Сегашният бюджет, определен за поемане на разходите за ремонт и поддръжка, е твърде далеч от минимално необходимия.

3. Описание на проекта

Проектът изискваше изпълнението на две основни задачи:

1. Инвентаризация на инфраструктурата;
2. Изчисляване на инвестициите за поддръжка (източници на финансиране).

Инвентаризация на инфраструктурата

Състоянието на публичната техническа инфраструктура на гр. Пловдив в частта ѝ, отнасяща се до уличната мрежа, наложи разработването на финансов план за нейното управление, като една от основните сфери, залегнали в Работния план между Община Пловдив, Община Велико Търново и Община Голдън, САЩ.

Първата част от изпълнението на тази задача включваше оценка на състоянието на уличната мрежа. Община Пловдив е разделена териториално на шест района, като всеки район бе оценен индивидуално. Получената по този начин информация бе въведена в база данни, съдържаща критерии за оценка на уличната мрежа. Критериите се отнасят до настилката, състоянието на основата и състоянието на отводнителната система по отношение на повърхностните води. Цялостната оценка представлява средно аритметично от оценките, дадени по горните критерии. Стойността на необходимото финансиране се изчислява в зависимост от състоянието на конкретната улица, така че повредените улици да достигнат възможно най-високото качество според използваната петобална оценка. С програмата, използвана за базата данни, може да се изчислят и необходимите инвестиции за текущи ремонти за поддържане на уличната мрежа в изисквания се вид.

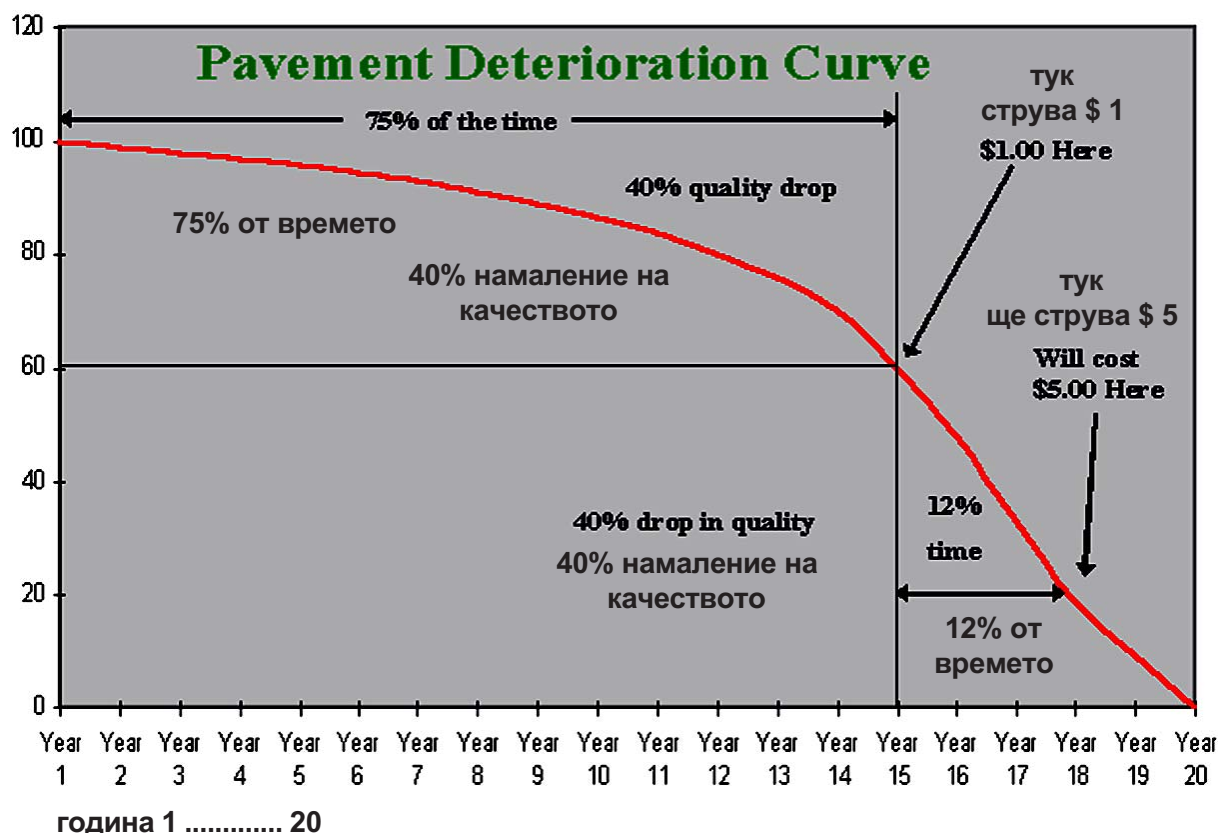
Втората част включва разширяването на обхвата на инвентаризацията върху цялата общинска инфраструктура (улици, тротоари, канавки, маркировка, пожарни хидранти, ВиК, телекомуникации и т.н.), заедно с всички дървета и др.

Събраната информация по проекта, която бе свързана с картата на град Пловдив, има възможност в бъдеще да се свързва с данните от следващия съвместен проект за управление на техническата инфраструктура, който ще се осъществява от общината и експлоатационните дружества в град Пловдив.

Изчисляване на необходимите инвестиции и определяне на източници на финансиране

На този етап данните от направената оценка бяха използвани за приоритизиране използването на средствата за инвестиции, генерирани от приватизация, общи и целеви субсидии. За дългосрочното управление на инфраструктурата е необходимо въвеждането на нови такси. Получената информация ще се използва за разработването на план за финансиране на техническата инфраструктура. За определяне на подходящия момент за извършване на инвестициите бе използвана т. нар. крива на влошаване състоянието на настилката. При изготвянето на финансовия план за управление на публичната инфраструктура на Община Пловдив беше необходимо да се изготвят такива финансови планове за всеки район поотделно и впоследствие същите да се сумират в обобщен ФИНАНСОВ ПЛАН за цялата община. Това дава възможност за кандидатстване за финансиране на проекти както за всеки район поотделно, така и за кандидатстване за финансиране по проекти за цялата община.

Крива на влошаване на състоянието на настилките

Разработване на програма за информиране на обществеността относно важността на дългосрочните инвестиции в инфраструктура

Задачите, включени в Работния план, бяха изпълнени чрез обмен на технически експерти и постоянна връзка по електронна поща и следните материали:

- ✓ предоставяне на цялата съществуваща информация, планове, карти и чертежи на Община Велико Търново и Община Голдън за преглед (предварителен анализ на наличните данни), карти на Община Пловдив;
- ✓ изготвяне на обобщаващ доклад за съществуващото състояние и нуждата от допълнителна информация;
- ✓ информация за стойността на ремонтните работи по видове дейност; допълнителна информация за релефа, комуникационните мрежи, интензивността на уличното движение, законодателната рамка, Наредба 5 за правила и нормативи за устройство на територията, регулации;
- ✓ потвърждаване на място на съществуващото положение, основните карти и параметри;
- ✓ предварителни препоръки по проекта.

4. Времетраене на изпълнението

Изпълнението на проекта продължи 17 месеца. Задачите бяха изпълнени в сроковете, заложи в Работния план:

- ✓ Началото му бе дадено на 8 януари 2003 г. с приемането на Работен план за техническо сътрудничество между общините Голдън, Велико Търново и Община Пловдив;
- ✓ Представяне на дигитализирани градоустройствени карти - до март 2003 г.;
- ✓ Предоставяне на необходимата финансова и ценова информация - до април 2003 г.;
- ✓ Цялостна инвентаризация на уличната мрежа и оценка на състоянието ѝ съгласно определените критерии - до 31 юли 2003 г.;
- ✓ Преглед на инвентаризацията и състоянието на инфраструктурата и разработване на план за управление - до 1 октомври 2003 г.;
- ✓ Преглед на настоящите бюджетни приходи и разходи и разработване на план за финансово управление на инфраструктурата - до 15 декември 2003г.;
- ✓ Изготвяне на материали за представяне на плана за управление на инфраструктурата пред различни финансиращи организации - до февруари 2004 г.;
- ✓ Представяне на плана за финансово управление на инфраструктурата пред Общински съвет, бизнес средите и обществеността.

5. *Преглед на решенията*

Изпълнението на програмата доведе до следните конкретни изводи:

- ✓ Обща асфалтирана площ 3 037 324 кв.м;
- ✓ Нуждите от подмяна на настилката възлизат на 4 555 087 лв. годишно;
- ✓ През следващите 5 години за фрезование и асфалтиране трябва да бъдат инвестирани 31 669 750 лв.;
- ✓ Към момента нуждите от реконструкция възлизат на 20 890 700 лв.
- ✓ Общината следва да обмисли промяна на изискванията за строителство на тротоари, на които се извършва паркиране на МПС.

Тази информация позволи на общината да планира бюджета си за капитални инвестиции в уличната мрежа, с цел поддръжка на улиците с добро качество и подобряване на качеството на останалите улици.

В съответствие с подписания Меморандум за техническо сътрудничество бизнес делегация от гр. Пловдив и гр. Велико Търново посети град Голдън, с цел укрепване на връзките между трите общини. Делегацията се запозна с модела за управление на инфраструктурата в Община Голдън.

Опитът на партньорството може да бъде мултиплициран, което обяснява нарастващия интерес към проекта.

6. *Принос*

След направената инвентаризация на улиците и тротоарите в Община Пловдив се отчете състоянието им и се определи сумата, която общината трябва да инвестира за тяхната поддръжка. Община Пловдив разполага със софтуер и умения, които ѝ позволяват да прави самостоятелна оценка на инвестициите в инфраструктура. Разработеният проект може да бъде приложен и за други обекти на техническата инфраструктура. Създадени бяха карти, показващи текущото състояние на уличната мрежа. Улиците бяха групирани в три основни категории: улици в добро състояние; улици, нуждаещи се от ремонт; и улици, нуждаещи се от пълна реконструкция. Разработен беше финансов план за подобряване и поддръжка на уличната мрежа. Създадени бяха материали за публично представяне на проекта. Бяха представени насоките за мултиплициране на проекта във всички български общини. Проектът генерира голям брой снимков и графичен материал, илюстриращ състоянието на различните видове улици. Систематичният подход към дългосрочното финансово планиране на необходимите инвестиции ще доведе до намаляване на разходите, свързани с негативните тенденции, причинени от ненавременни ремонти. По отношение на техническите и финансовите въпроси проектът осигурява реалистична картина за всеки инфраструктурен участък и информация за него във всеки един момент. Същият проект може да бъде база за изготвяне на програми за управление и контрол на други дейности на общината.

Техническото участие, което общината осигурява като поддръжка на проекта, осигурява предвижването напред в следващия етап на реализацията му.

7. Заключение

В резултат от интензивното сътрудничество и съвместните усилия на трите общини бяха постигнати набелязаните резултати и бе създадена основа за подобряване поддръжката на уличната мрежа в град Пловдив. Финансовата част на проекта определи стойността на необходимите инвестиции, които трябва да бъдат направени своевременно с цел намаляване на дългосрочните разходи. Настоящият проект, както и опитът на Община Голдън и Община Велико Търново в тази област могат да послужат като добър пример и модел за всички български общини.

Бихме искали да изразим своята благодарност на директора на мисията на ААМР в България г-жа Дебра МакФарланд за нейната лична ангажираност и безценна подкрепа, на Фондацията за реформа в местното самоуправление в лицето на г-жа Гинка Капитанова, г-жа Антоанета Матеева и г-жа Ина Райчева, на Международната асоциация на градските управи в лицето на г-жа Юдит Дилингер, на Община Велико Търново и Община Голдън, САЩ, и в частност на г-н Дан Хартман.

ЕКСПЛОАТАЦИЯ, МОНИТОРИНГ И УПРАВЛЕНИЕ НА УТАЙКИТЕ НА ПСОВ - БЛАГОЕВГРАД СЛЕД ПОСТРОЯВАНЕТО Й

инж. Камелия Вълкова,

главен инженер на Община Благоевград

I. КРАТКО ОБОБЩЕНИЕ

Община Благоевград е разположена в Югозападна България на площ от 628 кв. км и включва гр. Благоевград, който е и областен център, и прилежащите към него 25 села.

Територията на общината в регионален мащаб се намира в най-западната част на Рило-Родопския масив.

Самият град е разположен в непосредствена близост до югозападните склонове на Рила планина, в поречието на река Струма и Благоевградска Бистрица. Благоевград е разположен по двата бряга на река Благоевградска Бистрица и канализационните колектори от жилищните квартали и Промислена зона са заустени директно в реката без пречистване, а от там - в река Струма, която в долното си течение преминава през Република Гърция. Заустването на отпадните води в р. Благоевградска Бистрица и р. Струма са предпоставка за разпространение на заразни заболявания. Имайки предвид повишените изисквания на нормативната уредба, свързани с екологията и решаването на проблемите, свързани с нея, Община Благоевград е започнала да работи в тази насока още от 1985 г. В тази връзка ПСОВ (Пречиствателна станция за отпадни води) е включена за финансиране по програма ISPA и на 20.11.2001 г. е подписан финансов меморандум в Европейската комисия в Брюксел. От 2003 г. започнахме изграждането на обект "Главен канализационен колектор за ПСОВ", с което се цели да се съберат отпадните води от канализационните колектори от жилищните квартали и индустриалната зона и да се отведат до ПСОВ. Начинът на пречистване на отпадните води в ПСОВ ще става чрез метода активна утайка и това наложи разработването на горецитирания проект. В тази връзка се обърнахме към колегите от Обърн да споделят своя опит в третирането на утайките. В отговор на нашата молба колегите се отзоваха веднага и приветстваха нашето решение да се занимаем с проблема преди още да е започнала работа ПСОВ.

Благодарение на това и със съдействието на ФРМС, МАГУ и ААМР проектът беше обогатен и допълнен като технология на развитие и реализация и беше включен в Програмата за техническо побратимяване между български и американски общини - IV фаза.

II. ОЦЕНКА НА СЪЩЕСТВУВАЩИЯ ПРОБЛЕМ

Разработката на проект "Експлоатация, мониторинг и управление на утайките на ПСОВ - Благоевград след построяването й", се наложи, за да има Община Благоевград готово решение за третиране и използване на

утайките. В тази връзка разработването на проекта беше разделено на два етапа:

I-ви етап: „Маркетингово проучване за използването на утайките от ПСОВ в горското и селското стопанство“

II-ри етап: „Експлоатационен план за депониране на утайките от ПСОВ - Благоевград“

Тези етапи дадоха своя принос за решаване на проблема с утайките, който ще възникне след пускане в експлоатация на ПСОВ - Благоевград.

Създаде се работна група в състав:

1. инж. Камелия Вълкова - гл. инж. на Община Благоевград
2. Калинка Спасова - гл. експерт „Чистота, озеленяване и екология“ на Община Благоевград
3. инж. Мая Спасова - гл. експерт „В и К“ на Община Благоевград
4. арх. Екатерина Баханова - експерт
5. инж. Калин Анастасов - „Екоюгозапад“
6. инж. Ангел Георгиев - директор на РИОСВ - Благоевград
7. д-р инж. Марио Митов - представител на ЮЗУ - Благоевград
8. Наталия Димитрова - представител на АУБ - Благоевград
9. Лиляна Христова - гл. експерт „Земеделие“ на Община Благоевград

Работната група имаше за задача да избере изпълнителите на двата етапа, да определи насоките и задачите за реализиране на разработките и приемането им.

Основните акценти по разработките от двата етапа са както следва:

1-ви етап: „Маркетингово проучване за използването на утайките от ПСОВ в горското и селско стопанство“

1. Данни относно собствениците на горски и земеделски земи и маркетингово проучване за тяхната готовност да използват утайките от ПСОВ.
2. Картен материал с нанесени собствениците на горски и земеделски земи по землища.
3. Картен материал на видовете почви по землища - горски и земеделски земи.
4. Технология за използване на утайките в земеделските и горски земи съгласно Наредбата за изискванията за опазване на почвите при употреба на утайките от ПСОВ.
5. Алтернативни култури за отглеждане в горските и земеделските земи, включени в маркетинговото проучване, както и технология за използването на утайките за тях.

II-ри етап: „Експлоатационен план за депониране на утайките от ПСОВ - Благоевград“

1. Оценка на количеството и качеството на очакваните утайки от ПСОВ.
2. Варианти за депониране на утайките - краткосрочен и дългосрочен

план в съществуващото сметище и табана за строителни отпадъци и земни маси на Община Благоевград.

3. Схеми за депониране.

4. Експлоатационен план - технология на депониране.

5. Аварийен план за третиране опасни утайки.

6. Мерки за ограничаване вредното въздействие върху компонентите на околната среда от депониране на утайките.

7. Разработване на индикатори за оценка и контрол при прилагане на експлоатационния план:

✓ въздух;

✓ води - повърхностни и подземни;

✓ земи.

8. Транспортни схеми за депониране.

9. Изисквания към бъдещото регионално депо - гр. Кочериново, свързани с депониране на утайките след закриване на съществуващото сметище.

10. Предварителна икономическа обосновка на прилагането на експлоатационния план.

При посещението си в Благоевград колегите от гр. Обърн, Алабама, се запознаха с основните задачи, които работната група беше определила за реализацията на проекта, и, опирайки се на своя опит в тази дейност, ни запознаха как те са решавали възникналите проблеми при третирането на утайките. Оценката им към работната група беше, че сме вникнали в проблема и правилно сме набелязали пътищата за неговото решаване. Особено полезни бяха съветите на инж. Рекс Грифин, ръководител на дирекция "ВиК мрежи и пречиствателни станции за питейни и отпадни води".

III. ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТА

Изготвянето на проекта стартира в средата на 2003 г., след подробен анализ на задачите, които трябва да бъдат решени с него, поставени от работната група към проекта, и насоките, дадени от колегите от гр. Обърн.

При изпълнението на проекта, в зависимост от етапа, се разработиха следните задачи:

За 1-ви етап: „Маркетингово проучване за използването на утайките от ПСОВ в горското и селското стопанство“:

1. Изисквания към утайките:

✓ предварителна обработка за намаляване на ограничените вещества и болестотворните бактерии;

✓ ограничаване количеството на тежките метали;

✓ ограничаване избора на културите, които ще се отглеждат на наторяваните площи.

2. Приложение на утайките и ефект от използването им върху почвите и растенията:

- ✓ определяне на територията за използване на утайките, съобразно наличието на повърхностни и подпочвени води, които се ползват за водоснабдяване;
 - ✓ ежегодно наблюдение и изследване на почвите и растенията, за да се следи нивото на концентрацията на металите;
 - ✓ повишаване на хранителните качества на почвата.
3. Маркетингово проучване на възможностите за наторяване с утайки на селскостопански и горски земи.
 4. Анализ на почвите, където ще се ползват утайките за наторяване.
 5. Торене:
 - ✓ определяне нормите на торене спрямо вида на почвата;
 - ✓ план за торене спрямо вида на културата и количеството утайки от ПСОВ.
 6. Определяне на факторите, които биха довели до замърсяване на почви, водоизточници и растения при използване на утайките.
 7. Използване на практиките за прилагане на утайките като тор - ограничения, взаимни задължения и спазване на нормативната уредба за този вид дейност.
 8. Финансова оценка.
 9. Опазване на околната среда и здравето на хората.
 10. Изучаване опита в Република България.

За II-ри етап: „Експлоатационен план за депониране на утайките от ПСОВ - Благоевград“:

1. Оценка на количеството и качеството на очакваните утайки от ПСОВ.
2. Варианти за депониране на утайките - краткосрочен и дългосрочен план. Депониране в съществуващото сметище с. Бучино и на табана за строителни отпадъци и земни маси на Община Благоевград:
 - ✓ създаване на адекватна система от съоръжения и практики за предварително третиране на утайките;
 - ✓ намаляване съдържанието на тежки метали в утайките;
 - ✓ варианти за депониране;
 - ✓ структура, която да извършва мониторинг и следи за спазване на изискванията към утайките, които ще се ползват в селското и горско стопанство.
3. Схеми за депониране:
 - ✓ специфични условия, при които може да се извърши депонирането;
 - ✓ изискване към обезводнената утайка;
 - ✓ методи за депониране;
 - ✓ принципи, които трябва да се спазват при депонирането.
4. Експлоатационен план - технология на депониране, план-график:
 - ✓ анализ на утайките от ПСОВ;
 - ✓ разпределение на утайките по групи - количества неопасни, количества пясък, количества нефтопродукти, количество за използване в селско и горско стопанство;
 - ✓ технология за депониране - седмично и месечно;
 - ✓ график за депониране.
5. Аварийен план за депониране на опасни утайки:
 - ✓ установяване на опасни утайки;

- ✓ начин на третиране и транспортиране на опасни утайки;
- ✓ решения за третиране на опасни утайки;
- ✓ действия по третиране на опасните утайки.

6. Мерки за ограничаване вредното въздействие върху компонентите на околната среда от депониране на утайките:

- ✓ рискове - неприятни миризми, болести, замърсяване на водите и въздуха, токсичност;
- ✓ необходими мерки - минимизиране (обезводняване) на утайките, намаляване риска от формиране на опасни утайки;
- ✓ спазване технологията за депониране;
- ✓ транспортиране;
- ✓ охрана на депото, където ще се депонират.

7. Индикатори за оценка и контрол при прилагане на експлоатационния план:

- ✓ установяване качествата на утайката, класифицираща я като неопасна или опасна;
- ✓ влажност на утайки;
- ✓ дялово съотношение на обезвредените утайки според начина на третиране.

8. Транспортни схеми за депониране - два броя варианта:

- ✓ утайки от битови отпадъци - сметище с. Бучино;
- ✓ остатъци от решетки и сита - табана;
- ✓ нефтопродукти - преработване - чрез петрол;
- ✓ опасни отпадъци - чрез лицензирана фирма в депо за опасни отпадъци.

9. Изисквания към бъдещото регионално депо:

- ✓ депониране на неопасни утайки;
- ✓ депониране на опасни утайки.

10. Предварителна икономическа обосновка при прилагането на експлоатационния план за депониране на утайките.

Първият етап на проекта е изготвен от Регионално движение "Екоюго-запад", а вторият етап - от ЕТ "Форма 91".

Всеки етап от разработките беше коментиран и съгласуван с работната група, като всички препоръки и забележки към изпълнителите в даден етап от проекта се отразяваха и отстраняваха своевременно. По въпроси, свързани с практическото приложение на разработките, се консултирахме с колегите от Обърн.

IV. ВРЕМЕТРАЕНЕ НА ПРОЕКТА

Теоретичната част на проекта започна в началото на 2003 г.

През февруари 2003 г. беше определена работна група, която да реализира поставените задачи в Работния план. В периода март - юни 2003 г. се събираше информация, определиха се насоките за решаването на проблемите, които биха възникнали при експлоатацията на ПСОВ, и прилагането на опита на Обърн. На 24.07.2003 г. работната група разгледа кандидатурите за изготвянето на всеки етап поотделно и бяха определени изпълнителите. Взе се решение преди подписване на договорите изпъл-

нителите да изготвят експозе по съответният етап, които да се разгледат и одобрят от работната група.

Двата договора се подписаха през октомври 2003 г. със срок на изпълнение три месеца. И двата екипа предадоха разработките си в срок.

През февруари 2004 г. работната група разгледа и обсъди разработките, като на изпълнителите се поставиха допълнителни задачи за изпълнение. Окончателното приемане на разработките стана на заседание на работната група към проекта, проведено на 16.03.2004 г.

Проектът беше разработен в аванс, т.е. още преди проблемът с утайките от ПСОВ да стои на дневен ред пред Община Благоевград. Като основни компоненти по проекта, определящи времетраенето, са:

1. Депониране на сметище с. Бучино - срокът на изпълнение съвпада със срока за експлоатация на сметището.
2. Регионално депо гр. Кочериново - срокът за ползването му ще започне да тече от датата на пускането му в експлоатация.
3. Депониране на табана за строителни отпадъци и земни маси - до изчерпване на капацитета му. По моя преценка още 20 години.
4. Използването на утайките в горското и селското стопанство с набиране практика в тази област - срокът може да се счита за неограничен.

V. ПРЕГЛЕД НА РЕШЕНИЕТА

През август 2003 г., при посещението на работната група от град Обърн в Благоевград и последвалите многократни консултации с тях във връзка с разработването на проекта, се доби ясна представа за проблема с утайките и как той да бъде решен. От направените разработки и за двата етапа се налагат следните изводи:

1. Интересът към утайките и ползването им като тор е много малък.
2. Използването на утайките за тор от стопани, собственици на имоти с малки размери, е икономически неизгодно поради оскъпяване на транспортните разходи.
3. Липса на интерес от Държавно лесничейство за използването им в горски земи, държавна собственост.
4. Поради липсата на практика в Република България в използването на утайките в селското стопанство ще се направи експеримент на общински земи, с което ще се докажат качествата им като тор.
5. Налице са изискванията към утайките преди извозването им от ПСОВ, в зависимост от прилагането им.
6. Необходимост от специализирани машини за транспортиране, свързано с депонирането им и използването им в горско и селско стопанство.
7. Прецизен мониторинг на утайките в ПСОВ, за да се предотврати рискът към околната среда.
8. Налагащи се допълнителни изисквания към бъдещото регионално депо - гр. Кочериново.

9. С разработения проект се дава ясна представа какви проблеми могат да настъпят след пускането в експлоатация на ПСОВ, как те могат да се решат.

10. С разработването на експлоатационния план (технология, транспорт и план-график) Община Благоевград има готовност за депониране на утайките.

11. Проектът дава ясна представа за допълнителните финансови средства, необходими на Община Благоевград за третиране на утайките.

12. С разработения план при аварийна ситуация (наличие на опасни утайки) има готово решение за изпълнение.

13. Имайки предвид опита на колегите от Обърн, в бъдеще трябва да се работи в следните насоки:

- ✓ предвиждане на технология в ПСОВ за намаляване на нитратното съдържание в утайките, с което ще се подобри тяхното качество и интересът към тях като тор от стопаните на горски и земеделски земи ще се увеличи;

- ✓ за да бъде пласирано част от всекидневното количество сухо вещество утайки, фирмата, експлоатираща ПСОВ, за своя сметка да извършва транспонирането му до заявителите;

- ✓ като резервен вариант трябва да се осигури място за депонирането на утайките до реализацията им като тор.

14. Запознаване на обществеността с предимствата и целите, които се решават с ПСОВ, как ще се третират утайките, къде могат да се използват, чрез провеждането на срещи, дискусии и медиите.

15. Организиране на работна група, която да работи по проблемите на ПСОВ в бъдеще.

VI. ПРИНОС

Обобщавайки казаното до тук, бих отбелязала, че вследствие съдействието на ААМР, ФРМС, МАГУ и нашите приятели и партньори от гр. Обърн, Алабама, Община Благоевград има готовност за решаване на проблема с утайките от ПСОВ след пускането ѝ в експлоатация.

Основният принос на проекта е, че, ползвайки опита на колегите от Обърн за решаване на третирането на утайките, свързани с нормативните изисквания, действащи в Република България, може да се каже, че Община Благоевград е теоретично подготвена за справяне с проблема след пускане на ПСОВ в експлоатация. В резултат на този подход и благодарение на работната група, изпълнителите на проекта и колегите от Обърн стана ясно какви решения трябва да се вземат и какво трябва да се включи за изпълнение при третирането на утайките.

Конкретният принос на проекта се изразява в следното:

1. Направено е предварително проучване за начините на третиране на утайките от ПСОВ.

2. Уточнена е схемата за движение на неопасните утайки от ПСОВ.

3. Уточнена е схемата за третиране на опасните утайки от ПСОВ при доказването им чрез мониторинг.

4. Използването на неопасните утайки от ПСОВ:
 - ✓ рекултивация на табана за строителни отпадъци;
 - ✓ рекултивация на замърсени земи;
 - ✓ рекултивация на ерозирани земи;
 - ✓ използването им в селското стопанство - чрез провеждане на експеримент на общински земи.
5. Определяне на индикатори за оценка и контрол при прилагане на експлоатационния план.
6. Схеми на депониране в сметище Бучино.
7. Маркетинговото проучване за използването на утайките в горското и селското стопанство.
8. Приложение на утайките и ефектът от използването им върху почвите и растенията.
9. Финансовата обосновка за предстоящите разходи.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение искам да подчертая, че считам разработването на проект "Експлоатация, мониторинг и управление на утайките на ПСОВ - Благоевград след построяването ѝ" за много успешен и с точно подбрано време за изпълнението му. Той ни даде възможност да се запознаем с опита на колегите в град Обърн, Алабама, да заимстваме от тяхната практика, за да можем в бъдеще да постигнем реални резултати по проблем, който ще се окаже важен за Община Благоевград. Проектът би могъл да послужи и на други общини, в които се изграждат или предстоят за изграждане ПСОВ.

Благодарни сме на нашите партньори от град Обърн в лицето на г-н Рекс Грифин, директор "Водоснабдяване и канализация", г-н Джеф Рамзи, директор "Благоустройство и инженерни дейности" и г-н Филип Дънлърп, директор "Икономическо развитие", както и на ААМР, МАГУ и ФРМС за безрезервната им подкрепа и чудесно сътрудничество през всичките етапи на разработването на проекта. На всички общини, които биха проявили интерес към настоящия проект, ще предоставим нашия опит и помощ, ако това е необходимо, за решаване на проблеми от подобен характер, като ползваме и колегите от гр. Обърн, Алабама, за технически консултации.

Още веднъж благодаря на всички, спомогнали за успешната реализация на проект "Експлоатация, мониторинг и управление на утайките на ПСОВ - Благоевград след построяването ѝ".

УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ ПРАКТИКИТЕ НА ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ ЗА СЪБИРАНЕ И СЪХРАНЕНИЕ НА ТВЪРДИ И БИТОВИ ОТПАДЪЦИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА РАДОМИР С УЧАСТИЕТО НА ГРАЖДАНИТЕ

1. Кратко обобщение

Община Благоевград, Община Радомир и гр. Обърн, Алабама, САЩ, подписаха Работен план за техническо сътрудничество на 08.02.2003 г. Част от задачите по този план бяха насочени към оптимизиране и обновяване системата за управление на отпадъците, както и към подобряване съществуващото състояние на сметището в мах. "Петрово" чрез мултиплициране на проекта, осъществен на сметището на Благоевград в резултат на съвместната работа между българските и американските експерти от Обърн и Благоевград в предишни фази на Програмата за техническо побратимяване. Работният план имаше за цел да подпомогне дейностите за превръщане на част от сметището в претоварно-сортировъчна станция, а останалата част - да се рекултивира и да се засади с културни дървесни видове. В разработването и изпълнението на проекта се включи и фирма EUROQUEST INDUSTRIES Ltd., която по договор с общината оперира на сметището.

Работната група, състояща се от български и американски колеги, обсъди няколко основни аспекта от управлението на отпадъците на територията на общината и оформи план за действие.

Основните задачи в него са:

1. Подобряване на експлоатацията на сметището на град Радомир.
2. Въвеждане на пилотна програма за разделно събиране на отпадъците.

II. Оценка на съществуващия проблем

Проблемите, които стояха пред общинската администрация и Общинския съвет на Радомир, са свързани със замърсения град и многобройните нерегламентирани сметища в общината; недостатъчният брой и лошото състояние на съдовете за сметосъбиране; амортизираната и недостатъчна техника за сметосъбиране; ограничените финансови възможности на общината; неразбирането и ниската екологична култура на гражданите; неэффективните графици за сметоизвозване; необходимостта от подобряване на експлоатацията и поддържането на съществуващото сметище в махала "Петрово", с. Кошарите. За решаването на тези проблеми беше разработена общинска програма, която включваше и съвместните дейности с американските партньори от Обърн в съответствие с Работния план за техническо сътрудничество между Община Радомир, Благоевград и Обърн, Алабама, в областта на управление на отпадъците.

III. Описание на проекта

На база на Работния план за техническо сътрудничество между Община Благоевград, Община Радомир и Община Обърн, Алабама, и на общинската

Програма за управление на отпадъците, съвместно с фирма EUROQUEST INDUSTRIES Ltd., която по договор оперира на сметището за ТБО и осъществява организираното сметосъбиране и сметоизвозване, бяха набелязани конкретни мерки за подобряване на експлоатацията на сметището на град Радомир, както и за по-добра организация и ефективност на сметосъбирането и сметоизвозването. По отношение подобряването на работата на съществуващото сметище те бяха свързани с:

- ✓ коригиране на ската и покриване на коригирания скат с мин. 15 см пръст;
- ✓ преглед на съществуващото изследване за ветровете и изготвяне на препоръки;
- ✓ оформяне на площадка за дървесни отпадъци;
- ✓ осигуряване на проби за наличие на метан, рекултивация на затворените клетки.

Бяха набелязани и някои мерки в дългосрочен план: ограждане на сметището; разработка на система за отвеждане на метана (в случай, че се установи наличие на метан след направените проби).

Второто основно направление в съвместната работа с американските партньори беше за въвеждане на пилотна програма за разделно събиране на отпадъците. Тя предвиждаше изпълнението на следните непосредствени задачи:

- ✓ Разработване и изпълнение на експериментална програма за разделяне на рециклируемия от твърдия битов отпадък;
- ✓ Частично въвеждане на разделно събиране на сгурията от печките на твърдо гориво;
- ✓ Разработка и стартиране на програма за информирание и въвличане на гражданите;
- ✓ Подмяна на контейнерите за смет;
- ✓ Въвеждане на разделно събиране на отпадъците.

IV. Времетраене на изпълнението

Сроковете за изпълнение са в зависимост от залегалите дейности в Работния план, като краткосрочните бяха със срок 1 година (края на 2003 г.), а дългосрочните - за две и повече години или със срок постоянен.

V. Преглед на решенията

Радикалната промяна в сметосъбирането и сметоизвозването започна от началото на 2003 г., след подписването на работния план, дадените насоки и споделеният опит с американските ни партньори по време на посещението в гр. Обърн, Алабама, САЩ. Всички дейности бяха извършени съвместно с фирмата оператор на сметището EUROQUEST INDUSTRIES Ltd.

А. Изпълнени:

1. Започнахме корекция на ската, но дейността е спряна поради това, че има изработен проект за рекултивация на част от сметището, в който е включен и самият скат.

2. Обособихме площадката за дървесни отпадъци на сметището.

3. Сметището се запръстява ежедневно с 10-15 см. слой пръст и се притъпква с компактор.

4. Направихме анализ на ветровете. Скоростта на ветровете е доста висока - 2,3 м/сек., а процентното им съотношение спрямо всички други посоки е 44-51%. Това са ветрове, духащи най-често през летните месеци на годината.

5. Във връзка с рекултивацията на затворените клетки е изработен проект за рекултивация (техническа и биологична) на 150 дка от сметището, която е внесена в ПУДООС към МОСВ и се очаква финансиране.

6. Направена е частична ограда. Пътят до сметището от източната страна е настлан и е проходим през всички сезони. Поставена е бариера за входящ контрол с цел прекратяване достъпа на външни лица и е въведен входящ дневник за контрол на количеството на отпадъка.

7. До момента разделянето на рециклируеми от ТБО се извършва на самото сметище, където е изградено хале за измиване, раздробяване, гранулиране и опаковане на полимерните отпадъци. Хартията се изсушава и балира.

8. По примера на американските ни колеги започнахме обучение на учениците от НУ "Архимандрит Зиновий" и от СОУ "Св. Св. Кирил и Методий", където има създаден екоklub "Планински кристал", който успешно се представи на научно-практическа конференция в гр. Перник - 2003 г.

В същите училища са поставени специални кошчета за разделно събиране на отпадъци с различни цветове - стъкло, хартия и полимери.

9. През 2003 г. от фирмата оператор беше закупена следната техника:

а) 491 бр. паркови кошчета;

б) за сметоизвозване и компактиране: 2 специализирани автомобила "ISUZU"; 2 контейнеровоза "ГАЗ - 66"; 1 самосвал "ГАЗ - 53"; 3 бр. "НИВА" за контрол на чистотата; 1 булдозер "ДТ - 75" ; 1 челен товарач.

Б. В процес на изпълнение

1. Изграждането на езеро за събиране на утайките.

2. Почистване на нерегламентираните сметища в съставните села на общината.

4. Изграждане на два ветро-генератора.

5. В процес на доизграждане са два резервоара за вода за измиване на полимерите и стъклото, както и използването им при аварийни ситуации на сметището.

6. Подмяна на останалите сметосъбиращи съдове.

В. Планирани за изпълнение мерки

1. Рекултивиране на 150 дка. от сметището, вкл. залесяване с овощни дървета на част от рекултивираните терени и построяване на гаражи за техника.

2. Изграждане на претоварно-сортировъчна станция.

3. Изработване на работен проект за подобряване на цялостната система на сметосъбиране и сметоизвозване на територията на Община Радомир.

4. Въвеждане на разделното събиране на отпадъци, като се ползва опитът на партньорите ни от Обърн, САЩ.

✓ поставяне във всички държавни учреждения на съдове за разделно сметосъбиране;

✓ популяризиране на програмата чрез медиите;

✓ работа с децата;

✓ организиране на "Ден на чистата околна среда".

5. Участие във форуми за обмяна на опит между български и чужди общини и мултиплициране на опита.

VI. Принос

С извършването на всички планирани дейности ще се подобри системата за сметосъбиране и сметоизвозване на територията на Община Радомир, ще се повиши гражданското самосъзнание и общината ни ще стане дом и ресурс за устойчиво развитие и здравословен живот.

Основен принос в дейностите имат колегите от Община Обърн, Алабама, САЩ, които дадоха основните насоки за подобряване работата на сметището и споделиха неоценим опит с нас. Ценният технически и културен опит, натрупан при работните посещения в САЩ и други общини, дадоха много нови и свежи идеи, които могат да се адаптират в наши условия при отчитане на икономическото състояние на страната и респективно на общината.

В резултат на този подход, както и благодарение на големия труд, положен от общинските служители от отдел "Екология и инвестиционни проекти" към Община Радомир, служителите на фирмата оператор на сметището и учениците от СОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - Радомир, положихме началото разделно събиране на отпадъците за опазване на чиста околна среда.

Конкретно приносът се изразява в:

1. Екологосъобразно управление на отпадъците в Община Радомир;

2. Екологосъобразно поддържане на сметището и привеждането му в съответствие с изискванията;

3. Намаляване на риска от замърсяване на съседните земеделски имоти;

4. По-целесъобразна употреба на средствата от общинския бюджет;

5. Премахване на опасността от възникване на пожари, както и свеждането до минимум на неприятните миризми и подобряване качеството на въздуха.

VII. Заключение

Екипът на Община Радомир смята, че сътрудничеството ни беше много успешно. То ни даде възможност да преценим и да адаптираме в наши условия най-добрите практики приложими за нашата община - нашият дом.

По този начин постигнахме добри резултати в оптимизирането на системата за сметосъбиране и сметоизвозване, както и целесъобразното управление на сметището.

Проблемите, свързани с неотговарящите на нормативната уредба сметища, са област, в която все още има нужда да се проучат възможните решения и чрез активна обмяна на опит да се търси прилагането им в почти всички български общини.

Благодарни сме на нашите колеги от гр. Обърн и гр. Благоевград за полезните срещи, които дадоха ценни насоки за развитие в областта на управлението на околната среда.

Готови сме да споделим опита си и с други общини, които искат да се присъединят към нашият призив "Чиста околна среда и устойчиво развитие".

СЪЗДАВАНЕ НА КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ ЗА ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА - ОБЩИНА ГАБРОВО

1. Кратко обобщение

Програмата за техническо побратимяване на български и американски общини даде възможност на община Габрово, България да приложи американския опит на община Уест Карълтън, Охайо, САЩ, при създаването на Консултативен съвет за икономическо развитие на общината. Изграждането на този орган бе една от заложените краткосрочни цели в съвместно изпълнявания проект:

Създаване и легализиране на Офис/Отдел за местно икономическо развитие за задържане и разширяване на съществуващия местен бизнес и привличане на нови инвеститори

Създаването на Консултативен съвет за икономическо развитие на Община Габрово едновременно с извършеното цялостно реструктуриране на общинската администрация и създаването на Отдел "Икономическо развитие и проекти" поставиха фундамента за провеждане на успешна политика за устойчиво местно икономическо развитие, базирано на постоянното взаимодействие с бизнеса и НПО на територията на общината с оглед съвместното преодоляване на трудностите и постигане на устойчиво социално-икономическо развитие на общността.

Настоящият казус би следвало да се използва като успешна практика за мултиплициране и в други български общини.

II. Оценка на съществуващия проблем

Натрупаният опит през предишните две фази на Програмата в създаването на обществено-частни партньорства, както и извършената оценка на ресурсната база на Община Габрово показаха съществуването на два проблема: липса на доверие в институциите от страна на бизнеса и недостатъчен капацитет на общинската администрация за постигане на устойчиво социално-икономическо развитие на общността. Установено бе, че ключов фактор за разрешаване на тези проблеми се явява взаимодействието Община - Бизнес - НПО. Постигането на такова ефективно взаимодействие би било възможно само след въвеждането на координиращ орган в лицето на Консултативния съвет за икономическо развитие, който да засили доверието в общината като институция и да консолидира мнението на бизнес общността и НПО по въпросите, касаещи устойчивото местно икономическо развитие. Правилното функциониране на този орган може да бъде гарантирано само чрез повишаване на институционалния капацитет на Община Габрово чрез вътрешно реструктуриране и създаване на Отдел "Икономическо развитие и проекти", който заедно с Консултативния съвет да осъществява планова политика за задържане и разширяване на съществуващите бизнеса, както и за привличане на нови инвестиции в общината.

В перспектива изпълнението на този проект ще допринесе за създаването на нови работни места, ще спомогне за обновяване на същест-

вуващите технологии, оборудване и машинен парк, за модернизацията на наличната инфраструктура чрез привличането на външни инвеститори. А това ще доведе до качествено изменение в стандарта на живот на общността.

III. Описание на проекта

През октомври 2003 г. главният експерт бизнес развитие на Община Габрово инж. Десислава Колева стартира работна кореспонденция с г-н Дейвид Хъмфрис, директор "Планиране и икономическо развитие" на Уест Карълтън, Охайо, САЩ, с цел провеждане на консултации по изграждането на бъдещия Консултативен съвет за икономическо развитие (КСИР) на Община Габрово. Работните консултации продължиха през целия период (октомври 2003 г. - април 2004 г.) до създаването и стартиране работата на КСИР.

Г-н Хъмфрис предостави реални варианти на действащи Консултативни съвети в САЩ, както и методически указания по повод формирането на подобни органи. Представени бяха Правилник за дейността на Консултативния бизнес съвет на Уест Карълтън, Охайо, както и множество документи от провежданите работни срещи на КБС.

По време на първото си работно посещение в Габрово през декември 2003 г. г-н Хъмфрис съвместно с проектния екип на общината обсъди възможностите и перспективите за изграждане на работещ КСИР на Община Габрово. Бяха разгледани в детайли структурата (с над 80% представители на бизнеса) и основните функции, които ще изпълнява КСИР с оглед на силно развитата и диверсифицирана индустрия в общината. Активно участие по време на срещите взе ръководството на Община Габрово с мнения и препоръки. Важен момент в първото работно посещение на г-н Хъмфрис бе проведената среща с габровския бизнес и направената презентация на тема "Консултативен бизнес съвет". Целта на срещата бе да се потърси реакцията на бизнеса по повод нуждата от създаване на подобен орган. Тази среща доказа още веднъж, че посоката на действие е правилна. След първото работно посещение на американския партньор и на база проведените консултации бе създадена Методиката за изграждане на КСИР на Община Габрово.

През януари 2004 г. със заповеди на кмета на Община Габрово инж. Богомил Белчев бе създаден Инициативен комитет в състав от 3-ма членове (зам.-кмет, секретар и гл. експерт бизнес развитие), които предложи на кмета на общината проектосъстава на Работна комисия за изграждане на КСИР. Със своя заповед кметът на Община Габрово учреди Работна комисия в състав от 7 члена, включваща както Инициативния комитет, така и изпълнителния директор на Габровската търговско-промишлена палата, изпълнителния директор на Съюза на работодателите Сдружение "Габрово-21" и двама общински съветници - представители от Постоянната комисия по икономика и управление на общинската собственост към Общински съвет - Габрово. През февруари 2004 г. Работната комисия проведе две работни срещи, на които обсъди и предложи на кмета на Община Габрово проектосъстава на бъдещия КСИР на Община Габрово. Основен принцип при избора на кандидатите бе лидерство, обществена значимост и проспериращ бизнес.

По време на второто работно посещение на г-н Хъмфрис, март 2004 г., в Габрово бе проведена втора среща с габровския бизнес за представяне

на вече предприетите стъпки от общинското ръководство по създаването на бъдещия КСИР. След избора на 15 кандидат членове кметът на Община Габрово проведе индивидуални срещи и разговори с всеки от номинираните кандидати. През април 2004 г. КСИР на Община Габрово, състоящ се от 12 официални членове, начело с председател (кметът на Община Габрово) стартира своята работа и прие Правилник за дейността на КСИР на Община Габрово.

IV. Времетраене на изпълнението

Изпълнението на проекта бе в периода октомври 2003 г. - април 2004 г.

Основни дейности по изпълнение на Проекта:

Създаване на Консултативен съвет за икономическо развитие (КСИР) на Община Габрово - октомври 2003 г. - април 2004 г.

1. Стартиране на работна кореспонденция с американските партньори с цел провеждане на консултации по повод изграждането на КСИР - стартира през октомври 2003 г. и продължава през целия период до изграждането на КСИР.

2. Работно посещение на американския партньор и провеждане на среща с бизнеса в рамките на работното посещение - декември 2003 г.

3. Създаване на методика за изграждане на бъдещия КСИР на Община Габрово - декември 2003 г.

4. Създаване на Инициативен комитет за сформирание на Работна комисия за изграждане на КСИР по заповед на кмета на Община Габрово - януари 2004 г.

5. Създаване на Работна комисия за изграждане на КСИР по заповед на кмета на Община Габрово - февруари 2004 г.

6. Второ работно посещение на американския партньор и втора среща с бизнеса за представяне на предприетите мерки по създаването на КСИР - март 2004 г.

7. Провеждане на индивидуални срещи с номинираните кандидати от кмета на Община Габрово - март - април 2004 г.

8. Сформирание и стартиране работата на КСИР на Община Габрово - април 2004 г.

V. Преглед на решенията

В резултат на изключително полезното сътрудничество с Уест Карълтън, Охайо, САЩ, и в частност с г-н Дейвид Хъмфрис успяхме да изградим перспективен и добре конструиран орган, чиито членове в над 80% са представители на местния бизнес на база на отлично проученото мнение на бизнес общността по време на проведените срещи и дискусии. В КСИР бяха включени също и представители на важни НПО, както и на Техническия университет в Габрово като фактор за задоволяване на нуждата на местните фирми от квалифицирана работна ръка.

Паралелно с изграждането на КСИР на Община Габрово и за неговото правилно функциониране през февруари 2004 г. на свое заседание Общински Съвет - Габрово одобри новата административно-управленска структура на Община Габрово, включваща Отдел "Икономическо развитие и проекти".

В резултат на извършените реални действия по изпълнението на този мащабен проект Община Габрово повиши значително институционалния си капацитет и, създавайки работещ КСИР, укрепи доверието на местния бизнес във възможностите си компетентно да познава икономическите фактори и условия и да прилага всички необходими мерки и стимули за постигане на устойчиво социално-икономическо развитие.

VI. Принос

По време на изпълнението на проекта Община Габрово успя да адаптира предложени американски модел и на база на идентифицираните нужди да разработи правилна методика за създаване и функциониране на Консултативен съвет в условията на българската икономика, съобразен с нуждите и изискванията на бизнеса и НПО. По своята същност такъв орган не може да функционира самостоятелно, извън връзките си с Отдела за икономическо развитие и проекти. Съвместната работа на тези две структури по прогнозирането, планирането и координирането на икономическото развитие на Община Габрово е гаранция на повишаване на конкурентноспособността на местната икономика и постигане на икономически растеж.

Крайният ефект от изпълнението на проекта е изградена и добре функционираща мрежа за взаимодействие "Община - Бизнес - НПО", базирана на взаимно доверие и обратна връзка.

VII. Заключение

Работата по настоящия проект като част от цялостната Програма за техническо побратимяване между български и американски общини допринесе за създаване на полезни партньорски взаимоотношения между българските и американските специалисти. Съвместното решаване на идентифицираните важни проблеми в областта на местното икономическо развитие повиши институционалния капацитет на нашата община, чиято успешна практика може да бъде мултиплицирана и в други български общини. Само със съвместните усилия на институции, бизнес и НПО България може да отговори на предизвикателството на нашето време - с успешно развиваща се икономика и социална стабилност да стане член на голямото европейско семейство.

СЪЗДАВАНЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМА ЗА ЗАПАЗВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩИЯ БИЗНЕС В ОБЩИНА ГРАД ДОБРИЧ

1. Кратко обобщение

Община град Добрич се включи във втора фаза на Програма "Техническо побратимяване", финансирана от Американската агенция за международно развитие и изпълнявана от Фондацията за реформа в местното самоуправление, София, и Международната асоциация на градските управи, Вашингтон. В резултат на съвместната работа с американските си партньори в областта на икономическото развитие, Община град Добрич видя нужда от разработване на Дългосрочен план за развитието на Добрич. През 2002 г. 1500 граждани от Добрич участваха в разработването на дългосрочен план Добрич 2020. Наши партньори в този процес бяха Филип Дънлър, директор "Икономическо развитие", и Ед Гарднър, зам.-директор "Икономическо развитие" в Обърн, Алабама, САЩ. Обобщавайки различни идеи, проекти и инициативи, свързани с развитието на Добрич, българските и американски експерти определиха няколко стратегически цели за изпълнение, като първата от тях е: Обединяване на усилията на местния бизнес, непроизводствения сектор и гражданите за развитие на съществуващия бизнес, за осигуряване на заетост и по-добър жизнен стандарт на гражданите в Добрич.

2. Оценка на съществуващия проблем

Успешното развитие на икономиката представлява необходима и солидна основа за решаване на най-важните градоустройствени и социални задачи на гражданите на Добрич. В сътрудничество с държавните органи и частния сектор общината следва да търси и намира управленски решения и механизми, които да стимулират позитивните икономически промени и съдействат за решаване на проблемите на заетостта. В тази връзка в процеса на изпълнение на поставените стратегически цели пред Добрич стояха две основни предизвикателства:

- ✓ Да установи диалог с местния бизнес;
- ✓ Да намери най-ефективния начин за подпомагане на бизнеса.

3. Описание на проекта

В отговор на новите за нас предизвикателства започнахме да търсим решението на следния проблем: Как представителите на местния бизнес и местната власт в реалните икономически условия да си подадат ръка, да намерят успешната формула и да заработят заедно? Този и редици други взаимосвързани въпроси си зададохме след направения анализ на съществуващите реалности и тенденциите за развитие на ефективно сътрудничество между общината и местния бизнес.

Какво още ни липсваше? - Знания, умения и нови практики за работа с бизнеса.

Навременното решение на нашия проблем дойде със стартиране на Проект „Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини” в рамките на IV фаза на Програмата за техническо побратимяване, в който Община град Добрич участва от началото на 2003 г.

Ето и някои от по-важните реализирани стъпки и дейности, които общината предприе в отговор на предизвикателството да бъде достоен партньор на местния бизнес. Разбира се, всяка една от тях е плод на знанията, придобити по време професионалното обучение, организирано от ФРМС и МАГУ в рамките на проекта, и предоставената техническа помощ от страна на нашите американски партньори от Обърн, Алабама:

3.1. Създаване и стартиране на Общински гаранционен фонд за малки и средни предприятия (ОГФ)

Фондът е учреден с решение на Общински съвет - Добрич и представлява обособено имущество на Община град Добрич и парични постъпления, които се формират от 10% от приватизацията на общинското участие в капитала на търговски дружества, обособени части от имуществото на еднолични търговски дружества с общинско участие, както и на обособените части от имуществото на търговски дружества с повече от 50% общинско участие в капитала. Средствата, набрани във фонда, се използват за гарантиране на 50 на сто на част от кредитния риск при кредитиране на малки и средни предприятия от банки в общината. Акумулираните средства по сметката на Общинския гаранционен фонд към момента са около 87 000 лв.

Определени бяха следните основни цели на ОГФ:

1. Гарантиране на част от кредитния риск по кредити, предоставени целево на малки и средни предприятия;
2. Разработване на схеми за гарантиране на кредити за малки и средни предприятия, със съдействието на Агенцията за малки и средни предприятия, които да определят размера и валидността на гаранциите.
3. Сключване на споразумения с търговски банки, които осъществяват специални програми за кредитиране на малки и средни предприятия и предвиждат гаранционни схеми между банките и Фонда;
4. Разглеждане на конкретни проекти на кредитополучателите и даване на становища, по силата на които да се гарантира част от отпуснатия кредит.

3.2. Създаване на Гише на предприемача към Центъра за информация и услуги в Община град Добрич

В Центъра за услуги и информация към общината от 2003 г. създадохме Гише на предприемача. Целта е скъсяване на процедурите по стартиране на нов бизнес и разширяване на вече съществуващи предприятия. Предлагат се консултации и обработка на необходимите документи за:

- ✓ Регистриране на фирма;
- ✓ Разкриване на нов стопански обект (строителство или преустройство);
- ✓ Издаване на лицензионни, разрешителни и регистрационни документи за специфични видове стопански дейности.

С тази си инициатива общината доказва, че реално успява да бъде в услуга и помощ на предприемчивите добричлии, желаещи да стартират свой собствен бизнес.

3.3. Организиране на изнесени приемни на кмета сред бизнесмени

В подкрепа на принципа “Общината - при хората”, като израз на откритост към обществеността и съпричастност към проблемите на местния бизнес, на 16.02.2004 г. се даде началото на първата изнесена приемна на кмета Детелина Николова. На срещата присъства и заместник кметът по икономическо развитие Галина Митева. Срещата се проведе в индустриалната зона на града, на територията на бивш голям завод, в чиято база понастоящем се помещават 22 частни фирми с различен характер на производствена дейност и специфични проблеми. Целта на откритата приемна беше осъществяване на директен контакт с ръководителите на фирмите и техните служители, както и обмен на информация и нови идеи. В резултат на нашите лични срещи с бизнеса чухме много предложения за подобряване организацията на общинската администрация при работата си с бизнеса, решиха се някои конкретни проблеми на фирмите и най-вече даде се началото на приятелски и партньорски отношения между общината и предприемачите в Добрич.

3.4. Създаване на Консултативен съвет по икономическо развитие към кмета на Добрич

През декември 2003 г. ФРМС организира кръгла маса и обучение на тема “Консултативни съвети по икономическо развитие към общините” за ръководствата на общините, участнички в проекта “Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини”. Заинтригувани от опита на американските общини в областта на създаване на Консултативни съвети за икономическо развитие, ние видяхме конкретната полза и за Добрич. На базата на обучението и с консултантската помощ на експертите по икономическо развитие от Обърн, Алабама, беше създаден и Консултативен съвет по икономическо развитие към кмета на Добрич. Първото събиране на членовете на Консултативния съвет се проведе на 20 януари 2004 г., по време на работната визита на американските ни партньори от Обърн. На него присъстваха кметът на Добрич Детелина Николова и заместник кметът по икономическо развитие Галина Митева. За членове на съвета бяха поканени 9 от най-преуспяващите бизнесмени в Добрич. По време на първата среща на Консултативния съвет Филип Дънлърп, директор “Икономическо развитие” в Обърн, Алабама, сподели техния опит от работата си с Борда за икономическо развитие на Обърн, създаден в средата на 70-те. Срещата приключи с много силни очаквания за съвместната работа между кмета на Добрич и членовете на Консултативния съвет.

Следващото заседание на Консултативния съвет по икономическо развитие се проведе през март 2004 г. Основна цел на срещата беше обсъждането на бюджета на Община град Добрич за 2004 г. Чуха се много конструктивни предложения. Даде се началото и на конкретни дейности - трима от членовете на КС по икономическо развитие предложиха финансова и материална помощ на общината за успешното провеждане на пролетното почистване на града през април.

Каква е ползата за Добрич от съществуването на КС, консултиращ кмета по икономическите въпроси? Всички с нетърпение очакваме да разберем това, но началото обещава много съвместни инвестиционни проекти и иновационни подходи в решаването на проблемите на икономиката на Добрич.

3.5. Организиране на обществени обсъждания

През февруари 2004 г. Община град Добрич проведе първо по рода си обществено проучване с цел оптимизиране на действащата транспортна схема. Основната цел беше да се подобри транспортното обслужване на гражданите и фирмите, тъй като по-голямата част от техния персонал ползва обществения градски транспорт.

Бяха анкетирани над 50 фирми на територията на общината. По-голямата част от тях се намират в основния промишлен център на град Добрич - Индустриална зона "Север". Получените предложения бяха обобщени в над 20 конкретни препоръки. Община град Добрич предложи за разглеждане на редовната сесия на Общински съвет град Добрич на 27 април 2004 г. конкретни решения на проблеми, поставени от граждани и бизнесмени в следните три направления:

- ✓ за промени в маршрути на вече съществуващи линии от градската транспортна схема;
- ✓ за разкриване на нови линии;
- ✓ разкриване на нови спирки.

От опит вече можем да твърдим, че публичните обсъждания по наболели обществени проблеми са най-удачният начин за решаването им. Днес Добрич може да се похвали с наистина оптимален вариант на транспортната си схема, защото всички искания, които са реално осъществими, са удовлетворени.

3.6. Издаване на маркетингови профили на основните фирми в Добрич

Част от програмата за запазване и развитие на съществуващия бизнес в Добрич включва и промоция на местните фирми, техните продукти и основна дейност. В началото на годината до почти всички фирми на територията на общината бяха изпратени анкетни карти. Събирането на попълнените анкети се извърши чрез лично посещение на специалисти от общината във фирмите, по факс или електронна поща. Събраната информация беше обобщена в база данни, което позволи разработване на маркетингов профил на всяка една фирма. Най-общо профилите включват данни за предмета на дейност на фирмите, за произвежданите продукти, основни клиенти, кратка история на фирмата, бъдещи планове и контактна информация. Първото представяне на фирмите с разработените нови маркетингови профили се осъществи по време на посещението ни на Търговско-промишления панаир в Хановър, Германия, който се проведе от 19 до 24 април 2004 г. Така всеки инвеститор, проявил интерес към Добрич, беше запознат професионално и максимално бързо с фирмите от машиностроителния бранш в Добрич.

3.7. Стартиране изданието на бюлетин „Партньори“

Идеята за издаването на „Партньори“ беше подсказана от самите бизнесмени. При всяка наша съвместна среща се представяше проблемът с липсата на информация относно възможностите за участие на предприемачите в различни финансиращи международни и правителствени програми. Така стигнахме до решението да се сформира екип с по един представител от Търговско-промишлена палата - Добрич, Бизнес център - Добрич и Агенция за регионално икономическо развитие и инвестиции, които регулярно да подават по електронен път информация за предоставяните от тях услуги, както и за организирани от тях бизнес инициативи на територията на Добрич - семинари, обучения, кръгли маси, конференции. Събраната информация се публикува в месечните издания на бюлетин „Партньори“ и се препраща по електронен път на фирмите. Относно тази наша нова инициатива вече получаваме положителни отзиви и предложения от фирми и бизнесмени, което е ясен знак за нас, че сме на прав път и отдаваме нужното значение на необходимостта от информация.

4. Времетраене на изпълнението

Дейностите по създаването на Консултативния съвет към кмета, организирането на обществените обсъждания, анкетиранието и издаването на маркетинговите профили на фирмите и разработването на бюлетина „Партньори“ стартираха през декември 2003 г. и приключиха през април 2004 г.

Общинският гаранционен фонд за малки и средни предприятия (ОГФ) започна своята история през 2002 г., когато на сесия на Общински съвет бе прието предложението за създаване на Общински гаранционен фонд за малки и средни предприятия. През февруари 2003 г. отново на сесия на Общинския съвет е приет Правилник за организацията и работата на Фонда. В началото на 2004 г. УС на ОГФ одобри молбата-искане за гарантиране на част от кредитния риск на първата фирма.

Гишето на предприемача към Центъра за информация и услуги в Община град Добрич работи от началото на 2003 г.

4. Преглед на решенията

Научихме много от работа си по проект „Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини“, осъществяван от ФРМС и МАГУ. В процеса на работа възникнаха много въпроси, на които ние ще продължим да търсим отговори и конкретни решения. Осъзната е необходимостта от изграждане на административен капацитет за стартиране на нови програми, за насърчаване на нови форми на финансиране на иновационни проекти в подкрепа на бизнеса. Започнаха да се търсят конкретни възможни решения за засилване участието на малкия и средния бизнес в национални програми и програми на ЕС.

5. Принос

Резултатите от участието на Община Добрич в IV Фаза на Програма „Техническо побратимяване“ и проект „Местно икономическо развитие“ са реални и ще допринесат в бъдеще и за постигането на по-осезаеми поло-

жителни промени за икономическото развитие на Добрич.

✓ На 9.04.2004 г. на заседание на УС на Общински гаранционен фонд за малки и средни предприятия беше одобрена молбата-искане за гарантиране на част от кредитния риск (50 на сто) на фирма "Жетом" ООД - град Добрич със средства от Общинския гаранционен фонд. Гаранцията е в размер на 15 000 лева при предоставяне на кредит от "Евробанк" АД - клон Добрич за закупуване на нова техника;

✓ В резултат на публичните обсъждания за оптимизиране на действащата транспортна схема с решения на Общински съвет - Добрич се промениха маршрутите на 5 линии и се разкриха 3 нови. По този начин се отговори на нуждите на редица фирми и техния персонал за по-удобно транспортно обслужване.

✓ Анкетирани са 50 фирми от Добрич.

✓ Създадена е база данни с информация за фирмите.

✓ Издадени са маркетингови профили на 30 фирми от Добрич.

✓ Представени са 8 фирми от машиностроителния бранш в Добрич на Търговско-промишленото изложение в Хановер, Германия.

✓ Издава се месечен бюлетин „Партньори“, в услуга на местния бизнес.

б. Заключение

Със съдействието и професионалния подход на ФРМС и МАГУ, както и с техническата помощ на нашите американски приятели от Обърн, Алабама, ние разбрахме, че, за да успеем да реализираме икономическата стратегия на град Добрич и да отговорим на конкретните потребности на гражданите, трябва да обединим усилията и действията на всички институции, на местния бизнес, на общността, да работим в една посока.

Това е и визията, зад която застанахме - местен бизнес и местна власт заедно за просперитета на Добрич.

За нас това е само началото, но се радваме, че с помощта на Програма „Техническо побратимяване“ намерихме успешната формула за икономическото възраждане на Добрич.

РАЗРАБОТВАНЕ НА МАРКЕТИНГОВА СТРАТЕГИЯ ЗА ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧЕН ИНДУСТРИАЛЕН ПАРК „ОПТИКОЕЛЕКТРОН - ПАНАГЮРИЩЕ“

I. Кратко обобщение

Участвайки в IV фаза на “Програма за техническо побратимяване между български и американски общини” - “Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини”, Община Панагюрище успя да реализира проект “Разработване на маркетингова стратегия за Високотехнологичен индустриален парк “Оптикоелектрон - Панагюрище”. Целта на проекта бе Панагюрище да се докаже като основно и подходящо място за развитие на високотехнологични производства посредством маркетинг на съществуващия високотехнологичен комплекс, с цел да се поддържа и привлича нов бизнес в технологично базирани отрасли на общината. Проектът беше успешно изпълнен благодарение на високопрофесионалната консултантска помощ на Дейвид Хъмфрис, директор “Планиране и икономическо развитие” в Община Уест Керълтън, Охайо, САЩ.

II. Оценка на съществуващия проблем

Община Панагюрище е център на прецизното приборостроене в страната, в който има изградени мощности и традиции в оптичното, оптико-механичното и оптико-електронно производство и технологии.

Стратегията за икономическо развитие на отрасъла прецизно приборостроене (като екологично чисто, високо технологично и перспективно производство) предвижда стабилизиране, възстановяване и увеличаване на относителния му дял в икономиката на общината.

Независимо от тенденциите за стабилизиране и възстановяване на отрасъла, чрез създаването на нови предприятия в бранша (изключително успешно и интензивно развиващи се), голям свободен сграден фонд и земя с напълно оборудвана инфраструктура за високотехнологични производство са неизползваеми в момента. Нивото на безработицата в Община Панагюрище е 13,7% и е над средното за страната (13,3%). Голяма част от безработните са освободени работници и специалисти при реструктурирането и конверсията на предприятие от военно-промишления комплекс, произвеждащо прецизни прибори. Същото предприятие днес е приватизирано и е частна собственост. Територията и производствените му мощности, включително и свободният му сграден фонд са обособени в индустриален парк.

Наличието в общината на голям брой квалифицирана работна сила в отрасъла прецизно приборостроене, както и единствената в страната Професионално-техническа гимназия, подготвяща кадри по специалност “Оптика, оптико-механични и оптико-електронни прибори”, предопределят устойчив и постоянно висок коефициент на предлагането спрямо търсенето на такъв тип специалисти в бранша, с което се нарушава пазарният принцип на пазара на труда.

III. Описание на проекта

Община Панагюрище стана инициатор за разработването на проекта, отчитайки значимостта на проблема за икономиката на общността. Имайки предвид изключително богатия опит на американските общини в областта на маркетинга, Панагюрище реши да използва възможностите за работа с американски консултант в тази насока по линия на Програмата за техническо побратимяване между български и американски общини.

За осъществяването на проекта беше създадена целева работна група, включваща Сергей Благов, експерт по икономическо развитие на общината, водещи специалисти от "Оптикоелектрон Груп" АД, собственик на Високотехнологичния индустриален парк, и Дейвид Хъмфрис, директор "Планиране и икономическо развитие" в Община Уест Керълтън, Охайо, САЩ. Същинската работа по проекта започна през декември 2003 г. Мисията на работната група беше Панагюрище да се утвърди като основно и подходящо място за развитие на високотехнологични производства посредством маркетинг на съществуващия високотехнологичен комплекс, с цел да се поддържа и привлича нов бизнес в технологично базираните отрасли на общината.

По препоръка на американския експерт работата по проекта започна с инвентаризация и анализ на състоянието на свободните производствени площи и терени. Описаха се техническите им характеристики. Създаде се опис на техническата инфраструктура на комплекса и на технологичните възможности и организационните услуги, които той може да предложи, с цел пълното им представяне в маркетинговия рекламен пакет.

Работната група отдели особено внимание в избора на име на комплекса, неговото лого и определяне на мото на комплекса, включващо и подчертаващо уникалните му технико-технологични характеристики. Като резултат се създаде маркетингово послание на комплекса като място, където високите технологии съществуват и могат да се развиват.

Разработи се и беше издаден маркетингов пакет: рекламна папка, съдържаща рекламни брошури и електронна презентация на комплекса на CD.

Разработи се и беше публикувана Интернет-страница, рекламираща уникалните възможности на комплекса.

Работната група подготви и маркетингова програма за Високотехнологичния индустриален парк "Оптикоелектрон" - Панагюрище, в която идентифицира маркетинговите цели на комплекса и определи начините за разпространение на маркетинговите материали чрез: участие в технически панаири и изложения, български търговски представителства в чужбина, държавни и обществени организации, търговски агенти за недвижими имоти, специализирани Интернет-страници и медийни изяви, преса, радио и телевизия.

IV. Времетраене на изпълнението

Проектът беше изпълнен в периода декември 2003 - май 2004 година, или за около 6 месеца беше създаден завършен маркетингов пакет на Високотехнологичния индустриален парк и бе разработена програма за неговия маркетинг, която в момента и в бъдеще подлежи на изпълнение.

V. Преглед на решенията

Крайните резултати от разработването на проекта са:

- ✓ Издаден е маркетингов пакет, състоящ се от рекламна папка, съдържаща рекламни брошури и електронна презентация на комплекса на CD;
- ✓ Публикувана е Интернет-страница, рекламираща уникалните възможности на комплекса на адрес www.inpark-oe.com;
- ✓ Разработена е програма за маркетинг на Високотехнологичен индустриален парк "Оптикоелектрон" - Панагюрище;
- ✓ Има сключен предварителен договор с външен инвеститор за разкриване на високотехнологично производство в размер над 1 млн. евро.

VI. Принос

В резултат на прилагането на водещи американски практики в областта на маркетинга беше постигнат многопланов ефект от изпълнението на проекта. Работейки по изпълнение на създадената програма и чрез създадените материали за маркетинг, "Оптикоелектрон Груп" АД и Община Панагюрище осъществяват проактивно привличане на външни инвеститори във високите технологии. Посредством това се осъществяват стратегическите цели на общината - утвърждаването ѝ като основно и подходящо място за развитие на високо-технологични производства, посредством маркетинг на съществуващия високотехнологичен комплекс, с цел да се поддържа и привлича нов бизнес в технологично базираните отрасли.

Постигат се и следните цели:

- ✓ Създават се нови работни места (само от първия подписан договор се очаква разкриването на над 52 нови работни места в рамките на 18 месеца);
- ✓ Специалистите от бранша се реализират по-пълно и имат възможност за обективно заплащане на труда.
- ✓ Чрез общественото-частно партньорство се постига задържане и развитие на съществуващия високотехнологичен бизнес в общината, значимото следствие на този процес е повишаване на жизнения стандарт на гражданите.

VII. Заключение

Проектът е успешна практика за общественно-частно партньорство между Община Панагюрище и "Оптикоелектрон Груп" АД за решаване на проблемите по изпълнение на стратегиите и плановете за икономическо развитие на общината. Това е пример как общината чрез общественно-частно партниране може да влияе върху темповете на икономическото развитие на структурно определящи и стратегически отрасли на местната икономика.

РАЗРАБОТВАНЕ НА ИДЕЙНА КОНЦЕПЦИЯ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА ДУНАВСКИ БИЗНЕС ПАРК - СИЛИСТРА И СТРАТЕГИЯ ЗА МАРКЕТИНГ

1. РЕЗЮМЕ

През 2002 г. побратимените градове Кетъринг, Охайо, САЩ, и Силистра, България, повлияни от положителните резултати при реализирането на проекти за икономическо развитие и благоустрояване на Дунавския парк (ДП), решиха да насочат усилията си към задържане, разширение и привличане на бизнеса чрез изграждане на Бизнес парк (източна част от ДП). Тяхното желание беше да се приложи в България опитът на американските експерти и добри практики в тази област. В допълнение те счетоха, че разработването на промишлена зона, предоставяща терени с модерна инфраструктура, комуникация и транспортни връзки може да бъде сполучлив подход към привличане на бизнес в Силистра.

Резултатите от общите усилия включват: План за местно икономическо развитие, Идейна концепция за разработване на Дунавски Бизнес парк и Стратегия за маркетинг. Благодарение на доброто партньорство и работата в мрежа между експертите вторият проект беше стартиран преди началото на Четвърта фаза на програма "Техническо побратимяване между български и американски общини". Дейностите по него бяха финансирани от програма Еко-Линкс, Вашингтон.

2. ИЗЛОЖЕНИЕ НА ПРОБЛЕМА

През последните няколко години стана ясно, че в условията на пазарна икономика местните власти могат да подкрепят местното икономическо развитие и да насърчават бизнес общността за участие в процеса на вземане на решение. За да бъдат действително ефективни и проактивни, общините се нуждаят от план за местното икономическо развитие за подпомагане на местния бизнес и за привличане инвестиции от страната и чужбина.

В края на предишната фаза на програмата, при дискусии с местния бизнес двата екипа стигнаха до извода, че в града липсват терени с модерна инфраструктура за развитие на производствени дейности. Друг обсъждан проблем беше необходимостта от проактивен маркетинг на местно ниво за привличане на интерес. Ето защо Община Силистра и град Кетъринг, Охайо, фокусираха партньорството и работата си около Идейна концепция за разработване на Дунавски Бизнес парк - Силистра и Стратегия за маркетинг.

3. ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТА

Проектът включваше следните стъпки:

1. Разработване на Идейна концепция;

✓ Инвентаризация на терена и собствеността;

- ✓ Изготвяне на картов материал;
- ✓ Проучване мнението и намеренията на съществуващия бизнес;
- ✓ Допълнителни технически проучвания и разработване на документация;

2. Разработване и прилагане на стратегия за маркетинг на Бизнес парка.

След представянето на идеята и дискусиите около нея Общинският съвет подкрепи проекта за разработване на Идейна концепция за изграждане на Дунавски Бизнес парк. Той ще е разположен на терен със следните граници: река Дунав - на север, граница с Румъния - на изток, речното транспортно пристанище - на запад и жилищна територия - на юг.

Двата града определиха екипи от експерти и след интензивна електронна комуникация беше разработен първият вариант на концепцията в съответствие с изискванията за опазване на околната среда. За по-детайлно проектиране беше необходимо американските експерти да посетят Силистра. Тяхната визита беше финансирана от програма Еко-Линкс на ААМР. По време на работното посещение в града американските колеги Джеф Хоугланд, експерт икономическо развитие, Джо Ролер, ландшафтен архитект, и Ал Фуленкамп, инженер градско планиране, и техните български колеги извършиха следното:

1. Предварително проучване на текущото състояние на терена, включващо: използване, инфраструктура, комуникации, пътища, изисквания на околната среда;
2. Техническо разработване на концепцията;
3. Срещи с местния бизнес и проучване мнението на общността.

Идейната концепция беше завършена през лятото на 2003 г. и бе представена на новия Общинския съвет и публично обсъдена през ноември 2003 г.

През следващия етап на реализация на проекта екипът работи върху развитието на маркетинг стратегия за привличане на инвестиционен интерес. Първите статистически данни за местни малки и средни предприятия бяха събрани и анализирани, беше определен клъстерът от бизнеси, които ще бъдат привлечени в града, и бяха отразени специфичните им изисквания.

През януари 2004 г. съвместният екип организира представяне на най-добрия американски опит и практика в разработване, маркетинг и продажба на промишлени терени пред наскоро избрания Общински съвет. По време на специалната общинска сесия беше дефинирана и маркетинг стратегия за привличането на бизнеса. Другата важна цел на посещението на американските колеги беше разработването на комплект маркетингови материали за Дунавския парк: брошура, уеб-страница и визуални материали, бяха обсъдени и надеждни канали за комуникация с бизнеса.

През следващите месеци екипът "Икономическо развитие и международни програми" интензивно приложи стратегията за привличане на инвестиционен интерес.

Брошурата и мултимедийната презентация бяха представена в Хановер, Германия, по време на априлското изложение. Презентации бяха направени по време на три национални събития. Бяха изпратени и лични писма до

чужди фирми, вече установили се в България, с цел установяване на директни контакти и визити.

4. Времева рамка

Реализацията на проекта бе извършена в следващите стъпки:

Стъпка 1: януари 2003 - април 2003

Оборудване на терена, определяне на целевите групи и разработване на предложение за финансиране от програма Еко-Линкс. Заедно с експертите от Кетъринг силистренският екип стартира инвентаризационна процедура и организира първото обсъждане на идеята на проекта с местния бизнес. Така данните за всички сгради, павираните области, улици, линия на брега, топография, свободна земя и растителност бяха събрани, анализирани и цифрово изобразени.

Стъпка 2: май 2003 - октомври 2003

Въз основа на първоначалните данни силистренският екип разработи "Списък на желанията" на бизнес общността. Така идейната концепция се облекча на изразените намерения, анализа на производствения потенциал и изискванията за опазване на околната среда. Техническият продукт беше представен на местния бизнес и задълбочено обсъден.

Стъпка 3: ноември 2003 - януари 2004

През ноември финалната идейна концепция бе представена пред наскоро избрания Общински съвет, и с мултимедийната презентация. Дефинирането на маркетинг стратегията и инструменти беше осъществено през януари по време на работно посещение. Беше съставен и план за следващите дейности.

Стъпка 4: февруари 2004 - май 2004

Маркетинговата стратегия включваше: разработване и издаване на брошура, съпроводена от мултимедийна презентация; визуални материали за бизнес парка и уеб-сайт - част от общия уеб-сайт www.invest.bg. След това маркетинговите материали бяха представени на три национални конференции и брошурата бе разпратена до 100 получатели в България и Румъния с помощта на Асоциацията за трансгранично сътрудничество и развитие "Дунавска Добруджа".

5. ПРЕГЛЕД НА РЕШЕНИЯТА

Краткосрочни резултати

1. Разработен план за Дунавския Бизнес парк - Силистра.
2. Маркетингови материали.
3. Колективен опит на общинските служители в международния маркетинг, човешките ресурси, мениджмънта и развитието на Бизнес парк.
4. Повишен капацитет на общинската администрация за привличане на инвеститори.

5. По-добър образ на Община Силистра.

Дългосрочни резултати:

1. Умения за планиране на бъдещото икономическо развитие на региона и разработен план за него.
2. Планиране на инвестиции в региона.
3. Подобряване икономическото развитие на региона чрез подкрепа на съществуващия бизнес и стимулиране създаването на нови работни места.

6. ПОЛЗИ

Качествени индикатори:

1. Подобен капацитет на силистренския екип за развитие и осъществяване на маркетинг дейности при разработка на производствени терени.
2. Разширяване на ролята на общината в местното икономическо развитие.
3. Сполучливо представяне на общината пред потенциални инвеститори.
4. Консултиране и работа в мрежа с други общини, членове Асоциацията за трансгранично развитие и сътрудничество "Дунавска Добруджа" при подготовката на икономическия профил на региона.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Основната цел на проекта е да подготви общината за бъдещо икономическо развитие чрез:

- ✓ Насърчаване на запазването и създаването на нови работни места;
- ✓ Осигуряване на привлекателни терени за производствени дейности, снабдени с модерна инфраструктура;
- ✓ Осигуряване подкрепа на бизнес общността.

През следващата фаза на проекта очакванията са насочени към:

- ✓ Подобряване и засилване ролята на общината за икономическо развитие;
- ✓ Работа в мрежа с другите общини от региона за споделяне на опит;
- ✓ Споделяне на добри практики.

РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМА ЗА ПРОМОЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛЕН ПАРК - СТАРА ЗАГОРА

1. Кратко обобщение

Община Стара Загора се включи още в първа фаза на Програмата за техническо побратимяване, която се осъществява от ФРМС в партньорство с МАГУ, САЩ и се финансира от Американската агенция за международно развитие. В настоящата четвърта фаза участваме в проект “Местно икономическо развитие и маркетинг”, като с помощта на американския експерт Браян Макгоуен от Община Онтарио, Калифорния, разработихме стратегически маркетингов план за промоция на новосъздавания се Индустириален парк в Стара Загора.

Община Стара Загора създаде работна група за изпълнение на проекта. В работната група участват директорът на Дирекция “Стопанска политика, общинска собственост и екология”, главният архитект, главният инженер, експертите по далекосъобщения, пътища, ВиК и газоснабдяване, експертът по местно икономическо развитие, екологът на общината. Работата на групата се наблюдава и контролира от зам.-кмета на Община Стара Загора. Като консултанти са привлечени експерти от АРИП - Стара Загора.

II. Оценка на съществуващия проблем

Стара Загора има традиции в производството на електро- и електронни компоненти, прецизното уредостроене и машиностроене, роботиката и производствата в свръхчисти помещения. На територията на общината до 1990 година действаха Заводът за дискови запаметяващи устройства и Заводът по роботика и електроника “Берое”, в които работеха над 15 000 специалисти. Впоследствие тези предприятия бяха приватизирани, производствата им - драстично редуцирани, а специалистите - съкратени. Много от тях създадоха частни малки фирми със същия предмет на дейност, които обаче нямат потенциала и възможностите да привлекат всички квалифицирани специалисти от този бранш. Постепенно производството на електронни компоненти и прецизното уредостроене отстъпи място на търговията, ремонта и техническото обслужване на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и стоки за домакинството, които в момента вече заемат 51% от икономиката в общината.

С изграждането на Индустириалния парк Община Стара Загора се стреми да стимулира разкриването на нови работни места и инвестициите в екологично чисти и основаващи се на науката производства, за които общината има традиции, образователен и пазарен потенциал.

Професионалните учебни заведения по електроника, електротехника и механика в града могат да обезпечат кадровите нужди на тези производства. В 9 професионални училища в Стара Загора се обучават 5100 ученика.

III. Описание на проекта

Работната група започна своята дейност през декември 2003 г. Избраният терен за Индуриалния парк е до първокласния път София - Бургас и път I-5 Свиленград - Русе. Местоположението му е изключително благоприятно и дава лесен достъп до всички видове транспорт - автомобилен, железопътен и въздушен. Най-близкото пристанище се намира на 80 км.

През януари 2004 г. специалисти от Община Стара Загора и АРИП заедно с американския ни консултант Браян Макгоуън от Община Онтарио извършиха преглед и подготовка на терена. След оценка на ситуацията се взе решение да се насърчи установяване на екологично чист, основаващ се на науката бизнес в следните отрасли:

- ✓ Високи технологии - електроника;
- ✓ Прецизно машиностроене, приборостроене и електро-домакински уреди;
- ✓ Производство на медицинска апаратура.

Разработихме подробен план за подготовка на Индуриалния парк, включващ следните тактики:

- ✓ определяне предварителната цена на земята;
- ✓ получаване на всички документи, необходими за по-нататъшното развитие на Парка - промяна статута на земята, изготвяне на скица за разположението на парцелите и комуникациите, аерофотоснимка и хидро-геоложко проучване;
- ✓ поставяне на информационни и указателни табели около Парка.

Паралелно с това създадохме стратегически маркетингов план за промоциране на Индуриалният парк, който включва следните стратегии:

- ✓ проучване на съществуващия бизнес в общината: за осъществяването на тази стратегия предвидихме изработване на бизнес профил на Община Стара Загора, както и съвместна работа на екипа на общината с АРИП, ТПП, Стопанска Камара, НТС за запазване и развитие на съществуващия бизнес;

✓ установяване на стратегически връзки: акцентирахме върху контактите с представителствата на чуждестранни Търговско-промишлени палати в България - изпращане на рекламни материали по пощата, както и отправяне на покани за посещение на Технологичния парк. Важно място се отреди и на създаване контакти с търговски представителства на българските посолства в чужбина, както и на работа с вече съществуващите чуждестранни инвеститори в града, използване на контактите с побратимените на Стара Загора градове;

- ✓ участие в търговски изложения в страната и чужбина;
- ✓ провеждане на специални събития, като организиране на посещения на потенциални инвеститори и насърчаване посещенията на чуждестранни делегации;
- ✓ рекламиране чрез пресата, електронна поща или изпращане на писма, брошури, рекламни материали и покани за посещения от кмета до потенциалните инвеститори. В маркетинговата програма приоритет се даде на

подготовка на информация за Индуриалния парк и включване в веб-сайт, издаване на брошура за Парка и реклама в специализирани списания.

IV. Времетраене на изпълнението

Програмата за промоция на Индуриален парк - Стара Загора и стартирането на нейното осъществяване беше извършено за период от 7 месеца.

Заложили сме един по-дълъг период от 5 години за привличане на инвеститорите в Индуриалния парк, но се надяваме в резултат на реализацията на агресивната ни маркетингова стратегия да намалим времето за окончателното привличане на инвеститори.

V. Преглед на решенията

По подготовката на терена за индуриалния парк:

✓ Определена е приблизителната цена на земята - 10 щ.д./кв. м. Поради това, че се предлага най-привлекателният и атрактивен терен общинска собственост, решихме да предложим по-висока цена като база за преговори с потенциалните инвеститори;

✓ Възложени са и са в ход хидрогеоложките проучвания на терена;

✓ От определените 150 дка 113 дка са земеделска земя, чието предназначение трябва да се промени. Специалистите от общината взеха решение тези 113 дка да се разделят на 4 парцела, за да се придвижат процедурите на местно ниво. За два от парцелите (заемащи площ 39,41 дка и 39,5 дка) е изработен подробен устройствен план, направен е акт за категоризация и е съгласувано с ХЕИ и РИОСВ. За останалите 63,2 дка е стартирана същата процедура;

✓ Довеждащата инфраструктура е налице;

✓ Общината може да приключи подготвителните дейности в срок от 3 (три) до 12 (дванадесет) месеца;

✓ Направена е аерофотоснимка и парцелиране на терена;

✓ В процес на подготовка е поставянето на информационни и указателни табели около Индуриалния парк.

По стратегическия маркетингов план за промоциране на Индуриалния парк:

✓ С финансовата подкрепа на ФРМС отпечатахме брошура на английски език, представяща бизнес климата в общината и изцяло насочена към потенциалните инвеститори в Индуриалния парк;

✓ Брошурата бе представена на търговските изложения в ХанOVER и Чикаго;

✓ Изготвихме Power Point презентации, които Община Стара Загора представи на търговските изложения в ХанOVER и Чикаго;

✓ Участвахме в CoreNet Global Summit Chicago от 15 до 19 май 2004 г. като благодарение на любезната покана на Община Онтарио работихме

на техния щанд, без да плащаме наем изложбена площ. На изложението проведехме повече от 30 срещи и разговори с бизнесмени и консултантски компании. Всички проявиха подчертан интерес към инвестиране в България. Интересуваха се от политическата обстановка в страната, средната работна заплата в региона и нивото на квалификация на работниците. В резултат на тези разговори имаме вече запитване за установяване на стратегически икономически отношения и започване на бизнес в Стара Загора.

✓ Подготвят се писма-покани от името на кмета към бизнеса в общината, бизнеса в страната и чуждестранните бизнес-мениджъри, с които установихме контакт по време на CoreNet Global Summit Chicago от 15 до 19 май 2004 г.;

✓ Подготвени са писма и предстои изпращането на брошурата за Индуриалния парк на потенциални инвеститори в страната и чужбина;

✓ Електронна версия на брошурата се подготвя за публикуване в сайта на АРИП - Стара Загора <http://www.szeda.bg/>

сайта на Община Стара Загора <http://www.city.starazagora.net>

и веб-сайта на Партньорството са местно икономическо развитие

<http://www.invest.bg/>

VI. Принос

Ефектът от съвместната ни работа с американския експерт Браян Макгоуън от Община Онтарио във връзка с подготовката и промоцията на Индуриален парк - Стара Загора се изразява в следното:

✓ Създаде се маркетингова стратегия за привличане на инвеститори в общината;

✓ Актуализира се програмата за подготовка на Индуриалния парк;

✓ Община Стара Загора участва в CoreNet Global Summit Chicago от 15 до 19 май 2004 г., в резултат на което установи ценни контакти с консултантски фирми и бизнесмени от САЩ;

✓ В резултат на активната медийна кампания бе подобрен имиджът на Община Стара Загора като институция, търсеща диалог с местния бизнес, ангажираща се за икономическото развитие и подобряване стандарта на жителите на общината.

VII. Заключение

Участието на Община Стара Загора в Проекта на ФРМС "Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини" доведе до промяна не само в структурата на общинската администрация, но и в мисленето на екипа ѝ. Ние съзнаваме, че процесът на търсене, идентифициране и привличане на инвеститори е труден и продължителен. Твърдо сме решени обаче да постигнем добри резултати на база на получените знания, добре координираната екипна работа, прилагането на активна маркетингова стратегия и осъществяването на последователна общинска бизнес политика.

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА ЗА ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА И ПАКЕТ ОТ СТИМУЛИ ЗА БИЗНЕСА ОБЩИНА ХАСКОВО

I. Кратко обобщение

Сътрудничеството в четвърта фаза за общините Хасково и Абингтон бе надграждане на постиженията от предходните фази. Участвайки в проект "Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини", фокусът отново бе насочен върху подпомагане на бизнеса и привличане на инвестиции в региона на Хасково. В резултат на съвместните усилия, бе създаден Екип от специалисти по МИР (местно икономическо развитие); разработен бе план за действие на екипа, гарантиращ постигане на основните цели; изготвен Пакет от насърчителни мерки за бизнеса и реализирани дейности по задържане и разширение на съществуващия бизнес и привличане на нов.

II. Оценка на съществуващия проблем

В България местната власт се възприема като пасивен участник в процеса на привличане на инвестиции. Малка е възможността и са големи пречките пред нея, за провеждане на една проактивна политика спрямо бизнеса. Общините по принцип не разполагат с квалифицирани кадри в тази насока, както и с адекватна законодателна рамка.

Затова, чрез реализацията на проекта, се целеше да се засили ролята на общината в тези процеси и да се инициират дейности, подобряващи капацитета на местната власт за постигането им.

Съвместно с американските партньори бе създаден и обучен Екип по МИР, състоящ се от четири души. В разработката на плана за действие и Пакета от стимули за бизнеса бяха привлечени: председателят на ОбС и общински съветници, представители на регионално бизнес сдружение; служители от висшата общинска администрация (директори на дирекции и началници на отдели), разбира се - кметът на общината и американския партньор - Абингтон.

III. Описание на проекта

Реализацията на проекта премина през два основни етапа:

✓ Създаване и обучение на Екипа по МИР;

✓ Разработка на План за действие, включващ Пакет от насърчителни мерки за бизнеса, който ще залегне в новия План за икономическо развитие на общината.

Първият етап стартира със структуриране на Екипа, дефиниране на ролите и разпределяне на отговорностите между членовете. Съществената част бе самото обучение, провеждано от ФРМС (с водещата роля на американски специалисти), на обучителни семинари, в които участваха

трима от членовете на екипа. Всеки компонент бе упражняван след това в офиса, като се предаваше опитът, придобит от специалиста, на останалите колеги. Темите бяха: стратегическо и икономическо планиране; как се маркетира община пред инвеститор; кои са основните компоненти при комуникация с инвеститори (писма, предложения, материали и др.); маркетинг на свободни сгради и терени; презентации пред инвеститор и симулации. При посещение на делегацията от Община Хасково при нашия партньор Абингтон, Пенсилвания, се детайлизира планът за действие на Екипа по икономическо развитие със специфични и допълнителни компоненти.

По второто направление бяха набелязани мерките, които общината трябва да предприеме, за да има прогрес в икономическото развитие. Бе изготвен План за икономическо развитие, включващ Пакет от насърчителни действия, насочен към бизнеса. Основните моменти от този Пакет са:

- ✓ Адекватно описание на всички известни възможности за насърчаване на бизнеса, които са налице в момента според българското законодателство;

- ✓ Точно представяне на всички настоящи възможности за насърчаване (т.нар. стимули за бизнеса), предоставени по споразумение от града. Те включват - заравняване на терен, изграждане на инфраструктура - електрификация, водоснабдяване и канализация, изготвяне на архитектурни и инвестиционни проекти и др. Тези дейности спестяват пари и време на инвеститора и са база за устойчиви обществено-частни партньорства;

- ✓ Екипът разполага с компетентен експерт, който е запознат с наличната недвижима собственост (частна и общинска) и да помага на инвеститора при избора на терен за закупуване;

- ✓ Екипът има готовност да помогне на инвеститора при подбор и обучение на потенциални служители (за целта работим съвместно с Бюрото по труда и професионалните местни гимназии, които подготвят квалифициран персонал);

- ✓ При необходимост - подsigуряване на квалифициран преводач за един първоначален гратисен период, договорен от двете страни;

- ✓ Ползване на безплатно офис пространство в създадения Корпоративен офис център, намиращ се в Бизнес центъра (общинска собственост), за определен период от време;

- ✓ Представяне пред потенциалния инвеститор на Ориентационната програма за бизнеса, разработена от екипа по местно икономическо развитие, даваща представа за всички сфери на живот в региона;

Този Пакет вече се прилага и дава конкретни резултати, с които ние се гордеем. Ако в бъдеще при промяна в законодателството общината придобие контрол върху местните данъци или получи допълнителни права за предоставяне на преференции, екипът по местно икономическо развитие е подготвен с препоръки за това какво трябва да бъде редуцирано в настоящите услуги на местната власт в полза на бизнеса.

След като констатирахме добро пазарно търсене, ние създадохме база данни с корпоративна информация. Чрез комуникационните средства за презентиране на Хасковски регион пред бизнес общността, вниманието ще се съсредоточи върху определянето на възможно най-всеобхватен и реален пакет с насърчителни мерки. Това ще подобри позицията на града в икономическата сфера и ще помогне сключването на потенциални инвестиционни сделки.

IV. Времетраене на изпълнението

Първият етап премина през следните времеви графици:

✓ Структуриране на Екипа, дефиниране на ролите и разпределение на отговорностите между членовете му - ноември 2003 г.

✓ Обучение на персонала в различни умения при работа с потенциален инвеститор от обучените по проекта "Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини" специалисти - декември 2003 г. - януари 2004 г.

Вторият включваше:

✓ Набелязване на основните компоненти в Пакета от насърчителни мерки - януари - март 2004 г.

✓ Проучвания, събиране на данни и оформление на Пакета - март - април 2004 г.

✓ Презентации пред инвеститори, работа в мрежа и продължаване на дейностите по проекта - април - в процеса на работа на Екипа.

V. Преглед на решенията

Екипът работи успешно вече две години и резултатите ни окуражават. Амбицията на общината е да продължи този процес и да разшири дейността си за икономическо развитие, като един от основните си приоритети.

Краткосрочните резултати, постигнати до момента, са:

✓ Създаден Екип от общински служители, работещи по МИР;

✓ Квалифицирани и обучени кадри от общинската администрация по проблемите на икономическото развитие;

✓ Разбиране на глобалните маркетингови принципи при привличане на местни и чуждестранни инвеститори от страна на местната власт;

✓ Предоставяне на професионални услуги от екипа за местни и чуждестранни инвеститори;

✓ Разработен Пакет от стимули за инвеститори;

✓ Изготвен План за икономическо развитие на общината, който ще залегне в новата Стратегия за развитие на Община Хасково, в частта икономическо развитие.

Дългосрочни резултати:

✓ Издигане ролята на местната власт в процеса на икономически просперитет за общината;

✓ Създаване на нови успешни обществено-частни партньорства;

✓ Привлечени инвеститори и открити нови работни места;

✓ Задържане и разширение на съществуващия в района бизнес;

✓ Стабилна и дългосрочна общинска маркетингова програма, залегнала в един дългосрочен План за икономическо развитие (5 - 10 год. период).

VI. Принос

В процеса на изпълнение на проекта приносът е осезателен, а ползите са за цялата хасковска общественост. Качественото им изражение изглежда така:

- ✓ Изградени добри партньорски взаимоотношения и повишено доверие на бизнеса спрямо местната власт;
- ✓ Активна роля на общината в привличането на инвеститори - като устойчива дългосрочна перспектива;
- ✓ В резултат на приложените насърчителни мерки от общината се разшири производството на "Даймон - България" ЕООД и се реализира инвестиционен проект за покриване на реката като обществено-частно партньорство;
- ✓ Контакти с национални и международни организации, работещи в сферата на икономическото развитие - в бъдещ план;
- ✓ Предоставяне на актуализирана маркетингова информация, касаеща бизнеса (сгради, терени, търгове и др.) в двата уеб-сайта: www.invest.bg и www.haskovo.bg - като текуща дейност;
- ✓ Обучени общински експерти по МИР.

Изразено в количествени показатели, гореописаното изглежда така:

- ✓ Обучени специалисти от общината за работа с инвеститори - 5 броя;
- ✓ Направени презентации пред потенциални инвеститори - 3 броя;
- ✓ Участия на Екипа в международни форуми - 4 броя;
- ✓ Новоразкрити работни места в резултат на усилията на общината за задържане и разширение на съществуващия бизнес - 50 броя.

VII. Заключение

От изложеното дотук може да се обобщи, че проектът на Община Хасково имаше за основна цел да се подготви общината за ефективно икономическо развитие. Това бе постигнато чрез създаване на Екип от експерти по МИР, които да работят в мрежа с колегите си от останалите общини. Изработеният План за икономическо развитие на общината, включващ Пакет от насърчителни мерки за бизнеса, вече изигра и ще играе ключова роля в последващия процес на маркетинга на Хасково и привличане на инвеститори. Внимание се отделя не само на новия бизнес, но и на съществуващите вече в региона - към тях са насочени действията за задържане и развитие. Изключително ценен бе опитът, споделен с нас от американските партньори в тази област. По предварителна договореност между кметовете на Хасково и Абингтон в следваща фаза на програмата се предвижда фокусът на съвместните усилия да бъде насочен към създаване на дългосрочен 10-годишен План за икономическо развитие на Хасково, какъвто Абингтон вече има и би споделил своя опит с нас.

СЪЗДАВАНЕ НА МАРКЕТИНГОВА УЕБ-СТРАНИЦА НА 14-ТЕ БЪЛГАРСКИ ОБЩИНИ, УЧАСТВАЩИ В ПРОЕКТ „МЕСТНО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ И МАРКЕТИНГ НА БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩИНИ“

WWW.INVEST.BG

Home Page - invest.bg - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Back Forward Stop Refresh Home Search Favorites Media History Mail Print Edit Discuss

Address <http://www.invest.bg/> Go Links

Bulgaria person Taxes Airports Maps Search... Skins Web 18°

INVEST.BG
local economic development

Real partner for your successful business in Bulgaria !

18 June, 18:36 HOME TEAM NEWS BUSINESS GUIDE FORUM GALLERY

Search Home Page език - language Sign In

--Choose municipality--

- Municipalities
- Links
- Maps
- Bulgaria
- Web-site guide
- About BLEDP

BULGARIA OFFERS

Proximity to large European, Russian and Asian markets
Well trained labor force
Attractive rates for industrial properties
Competitive business costs
Business-friendly and pro-growth local governments

BULGARIA WELCOMES INVESTMENTS IN

- Hi-Tech Industry
- Agribusiness
- Food Industry
- Tourism
- Energy
- Infrastructure

Carlson Wagonlit Travel

Population 7.8 million

Area 111.00 km²

Main cities & airports

- Plovdiv 340 000
- Varna 320 000
- Burgas 210 000

Local time GMT+2

Climate Temperate, winter 0 C^o, summer 23 C^o

Start Adobe PageMaker 6.0 na... Adobe Photoshop Фондация за реформа... Home Page - invest... 18° 18:37

1. Кратко обобщение

В процеса на осъществяване на контакти с потенциални инвеститори се оказа, че много по-ефективно би било ако информацията за населените места е обобщена, класифицирана и “поместена в интернет”. Предвид размерите на българския пазар и световните тенденции при търсене на подходящо място за бизнес българо-американският екип по проект “Местно икономическо развитие и маркетинг на български общини” реши, че ще бъде много ефективно, ако се обединят 14-те общини участнички в проекта в обща маркетингова страница. Това ще улесни потенциалния инвеститор и ще подпомогне обективния му избор чрез представянето на актуална и динамична информация на “едно място”.

Целта бе да се създаде страница, чието име да бъде пряко насочващо към целта ѝ - investbg, bgbusiness opportunities, local investment... Изборът ни се спря върху върху **www.invest.bg** - име достатъчно кратко, логично и запомнящо се при промоция на такъв род страници.

Целевата група бе инвеститори във всички области на производството и услугите, които търсят начин да започнат бизнес на зелено или съвместно с български фирми на територията на всяка една от общините по проекта, както и фирми, които вече са се установили и желаят да задържат или разширят бизнеса си в България.

Изградихме двуезична страница - на български и английски език, с възможност за увеличаване на езиковите опции, за да се осигури безпроблемно възприемане на информацията от сайта от различните потребители.

Идеята на страницата е не да се описват в детайли възможностите на всяка една община, а да се предизвика интерес, който да доведе до последващ личен контакт със специалиста по икономическо развитие, посочен като лице за връзка или с представител на Българското партньорство за местно икономическо развитие.

Безспорно една от най-важните цели бе да се представи комплексно бизнес-климатът в България, като се наблегне върху възможностите за развитие на производство и търговия, в посочените като приоритетни области от икономиката.

II. Проектът

Фондацията за реформа в местното самоуправление от 1995 година работи с и в полза на българските общини. Крайна цел на всички усилия на фондацията винаги е било демократично и ефективно местно самоуправление, допринасящо за подобряване условията на живот и жизнения стандарт на хората по места. Разбирайки важността на привличането на бизнес, задържането и разширяването на съществуващия, откриването на нови работни места и необходимостта от намиране на алтернативни финансови инструменти за общините, фондацията се стреми да подпомага общините и в усилията им в областта на местното икономическо развитие.

Предвид условията в България, недостатъчния опит при промоцирането на населените места и преговарянето с инвеститори, досегашната централизирана политика за икономическо развитие, необходимостта от предприемане на “агресивни” стъпки за оптимално използване ресурсите на общините и привличане на национален и чуждестранен бизнес, фондацията инициира

проект “Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини”, в който бяха включени 14 общини (Силистра, Монтана, Пазарджик, Габрово, Сливен, Благоевград, Трявна, Разград, Панагюрище, Стара Загора, Карлово, Добрич, Хасково и Плевен). В горепосочените общински администрации са създадени длъжности “Специалист по местно икономическо развитие”. Хората с тази позиция се обучаваха и ще бъдат обучавани в спецификата на икономически модели за развитие.

Много от общините са създавали свои общински профили в предишни фази на програмата (на хартиен носител), които представят пред различни бизнес общности. Всяка една от 14-те е направила самооценка, чрез която са описани: сегашното състояние на бизнес климата, работната сила, образованието, географските и природните ресурси, качеството на живот, инфраструктурата, възможностите за инвестиране, свободните сгради и терени. Всяка от тези общини е осъзнала, че е важен не само задълбоченият анализ на населеното място, но и намирането на правилния начин за представяне на информацията и подходящия реципиент.

Ето защо една от най-важните инициативи в рамките на проекта се оказа изграждането на обща маркетингова уеб-страница.

Дискусиите по името, дизайна, съдържанието и технологичното изпълнение на сайта бяха провеждани в продължение на няколко месеца с всички общини участнички, с американските партньори и със специалисти в областта на интернет технологиите.

Страницата е изградена така, че първата - обща страница за България - се поддържа от екипа на ФРМС, а под-страниците на общините са отговорност на всеки един от специалистите по местно икономическо развитие.

На Home page е изградено хоризонтално меню, което излиза и на общинските под-страницы. В него се включва информация за *екипа* по проекта за страницата; *бизнес справочник* с информация за основни пътни коридори, свързващи България с останалия свят, летища и пристанища, комуникационни характеристики, работно време на бизнес и финансови организации, петзвездни хотели в столицата, официални празници, банки и банкови институции, търговски представителства на страната ни и характеристика на националните пазари; има предвиден *форум*, в който да могат да се дискутират актуални проблеми, свързани с бизнеса в България, и *галерия*, в която се визуализират важни събития и обекти.

Във вертикален план са поставени няколко основни бутона. Първият от тях дава достъп до под-страниците на общините. Друг важен бутон е този, наречен “България”. От него може да се достигне до данни за икономическия растеж на страната, чуждестранните инвестиции, банковата система, пазара на работна сила, стимули за потенциални инвеститори в национален мащаб, данъчно облагане, законодателство, засягащо инвестирането в България, инфраструктура. Специално място във вертикалното меню е отделено и на Българското партньорство за местно икономическо развитие (*БПМИР*), както и на *връзките* с потенциално партньорски за бизнеса и общините организации. В страницата има възможност за търсене на конкретна информация по ключова дума, като особено внимание е отделено на търсенето на свободни сгради и терени по зададени критерии.

При отварянето на основната страница на преден план стоят предимствата на България и приоритетните сектори. Има карта, от която се вижда разположението на страната в Европа, съществува възможност за преглед на по-детайлни карти. Под картата стои синтезирана информация

- най-характерното за нас.

На сайта е предвидена анкета, която може да се актуализира според събитията на деня, а специална секция е отделена на последните икономически новини.

Под-страниците на общините съдържат информация за:

Местоположението, близостта на общината до пазари, климата и населението ѝ;

✓ Формата на управление и услугите, които предлага местната администрация;

✓ Местните данъци и такси;

✓ Характеристика на работната сила - образование, квалификация, възраст и заетост;

✓ Образователна система - налични училища, университети, колежи, предлагани чуждоезикови курсове;

✓ Комунални услуги - газификация, електрификация, управление и депониране на отпадъците;

✓ Комуникации - информационни услуги, доставчици на телефония и интернет, пощенски услуги;

✓ Транспортна система - пътна мрежа, железопътен транспорт, достъп до магистрали, летища и пристанища;

✓ Здравеопазване - спешна помощ, болници, медицински центрове, зъболекари;

✓ Култура - културни събития в общината и места за забавления;

✓ Основни фирми - информация за чуждестранни и местни компании и местни финансови институции;

✓ Връзки с партньорски организации;

✓ Свободни сгради - техническа и ценова характеристика;

✓ Свободни терени.

В хоризонталното меню, освен познатите от основната страница бутони е включен и *“местен бизнес”*. Чрез него местни фирми могат да се регистрират на страницата на съответната община и да поместват своя профил и бъдещи планове.

На всяка общинска страница могат да бъдат *“качени”* актуални местни икономически новини и текущи, важни за бизнеса проекти.

Отново на преден план за изложени предимствата на всяка една от общините и информация за контакт със специалиста по икономическо развитие. Всеки един от специалистите може да подготвя и помества в сайта анкета по актуален проблем и да проследява и анализира събраната информация, което несъмнено е добър начин за събиране на предложения, мнения и препоръки от бизнеса и гражданите.

Преимущество на сайта е и технологичната възможност за реклама на български и чуждестранни компании с възможност за избор на колко и кои от страниците да се визуализира тя.

Всички специалисти имат сходни електронни адреси, съдържащи позицията на специалиста, града и като разширение името на маркетинговата страница. БПМИР поддържа входящата и изходяща поща, отнасяща се до партньорството като цяло.

Промоцията на маркетинговия сайт беше направена по време на Хановския панир на 22 април 2004 година пред около 60 гости.

III. Времетраене

Подготовката за сайта започна през есента на 2003 година, като премина през редица дискусии, провеждане на търг и избор на подходяща компания изпълнител. Немалко време отне попълването на информацията, за да се стигне до неговото "пускане" в интернет пространството през април 2004 година.

В управлението на сайта е предвидена опция за изключване на община, която не попълва своевременно информацията, но и друга по-важна - за включване на нови общини към инициативата, след предварително обучение и изследване на ресурсите им.

IV. Резултатите

След пускането на английския вариант бяха получени инвестиционни запитвания от фирми от Гърция, Турция, Италия и САЩ. Всяко едно от тях се разглежда от партньорите и в рамките на посоченото от потенциалния инвеститор време се отговаря.

Същевременно страницата се оказва трибуна за местни фирми, търсещи бизнес партньори от страната и чужбина; за общинските специалисти, ангажирани с икономическото развитие, които в процеса на събиране на информацията и подготовка на материалите повишаваха уменията си да промотират възможностите за бизнес в общината и да привличат нови инвеститори, и за общината и нейните жители. Проектът има за задача да стимулира икономическата активност в районите на общините, което в дългосрочен план може да спомогне за създаване на нови работни места, по-висок жизнен стандарт и повече приходи в общинските бюджети.

V. Заключение

Основна цел на проекта бе разработване на страница, обхващаща цялостно проблемите и възможностите за инвестиране първоначално в 14, а в последствие - в повече български общини. Целеви потребители на информацията в сайта са български и чуждестранни фирми, търсещи добро място за създаване и развитие на бизнеса си. Несъмнено резултатите след промоцията на маркетинговата страница доказаха необходимостта от съществуването ѝ. Отговорност само на партньорите по проекта е да запазим и увеличим интереса към www.invest.bg, за да осигурим канал за достоверна и актуална информация за онези, от чиято предприемчивост зависи социално-икономическото развитие на населените места в България.

ЗА ХАНОВЕР, ПАНАУРА И БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩИНИ

1. Кратко обобщение

В рамките на проект “Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини”, част от Програмата за техническо побратимяване, Фондацията за реформа в местното самоуправление, София, и Международната асоциация на градските управи, Вашингтон, САЩ, организираха и подкрепиха финансово първото участие на български общини в международен панаир - Хановерския, в Германия. Общините бяха подпомогнати финансово и логистично и от специалисти от град Обърн, Алабама, САЩ.

Хановерският панаир е традиционен търговско-промишлен и се проведе от 19 до 24 април 2004 година. Целта на посещението бе българските общини да представят своите бизнес ресурси, както и потенциала на България като бизнес дестинация пред световни инвеститори и търговци. За изложението пътуваха петима специалисти по икономическо развитие, избрани въз основа на предварително определени критерии.

По време на панаира бе организиран малък коктейл, където беше представена и маркетинговата уеб-страница **www.invest.bg**.

В резултат на усилията на партньорите бяха получени редица запитвания за установяване на бизнес контакти от фирми от Гърция, Италия, Германия, САЩ, Йордания и други.

Експертите по местно икономическо развитие към общините съвместно с екипа на ФРМС навременно разпространиха сред мрежата и отговориха на запитванията с конкретни предложения от български фирми. Един от първите успешни контакти, реализиран чрез мрежата на Българското партньорство за местно икономическо развитие и със съдействието на Община Габрово, е с германската фирма BIT Analytical Instruments GmbH.

II. Причините

Все повече общини определят местното икономическо развитие като приоритет в работата си, но досега усилията са спорадични и хаотични. Характерен за тях се оказва реактивният подход, при който ресурсите се мобилизират, едва когато е постъпило запитване или вече е проявен интерес към населеното място. В много от случаите се оказва, че това е грешна позиция, а за успехите благоприятстват най-вече шансът и прекомерните усилия на ръководството.

Опитът показва, че еднократните инициативи, познаването на ресурсите и проблемите на общината в дълбочина само от кмета и представянето на потенциала само на хартиени брошури, които не винаги достигат до подходящите реципиенти, не са достатъчни и поставят под въпрос възможностите за развитие.

Глобалната конкуренция, непознаването на България като място за развитие на успешен бизнес, липсата на доверие в институциите, налагащата се необходимост от професионален подход при работа с потенциални инвеститори и стремежът на общините към устойчив социално-икономически растеж поставиха въпроса за създаване на звена за местно икономическо развитие.

Ръководствата на 14-те общини, участващи в проект “Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини” назначиха специалисти, които да бъдат подготвени за прилагане на новата концепция за

професионален подход при работа с бизнеса.

По линия на проекта и с помощта на американски експерти обучение преминаха 18 души. Тези специалисти направиха анализ и оценка на ресурсите на общините, започнаха активен диалог със съществуващите фирми и институциите, инвентаризираха свободните сгради и терени, подготвиха маркетингови материали и постепенно започнаха да се превръщат в надеждни помощници и партньори на кмета.

Логично се наложи обединението на усилията на общините участнички в проекта и създаването на Българско партньорство за местно икономическо развитие (БПМИР). Именно партньорството представи на Хановерския панаир страната ни, поставяйки акцент върху възможностите на 14-те общини.

III. Проектът

В началото на 2003 година Фондация за реформа в местното самоуправление стимулира и подкрепи откриването на нова длъжност - специалист "Местно икономическо развитие" - в 14 български общини, които явно бяха поставили като приоритет подобряване качеството на живот на своите граждани. След едногодишно обучение, практическа работа и периодично изследване на резултатите петима от представителите на БПМИР имаха шанса да участват в един от най-големите търговско-промишлени панаири в света - Хановерския и да се опитат да наложат нов - положителен имидж на България.

Предварителната подготовка на посещението беше резултат на съвместните усилия на всички специалисти от Партньорството и Фондацията. Преди заминаването бяха направени оценки на: свободната работна сила, традициите в отделни видове производство, определяне на приоритетите за тези видове производства, позициите на местния бизнес на международните пазари и желанието му за разширяване и партньорство с чуждестранни партньори, свободната общинска собственост, с която може да се отговори на нуждите на потенциални производители и възможностите за осъществяване на търговски контакти.

Всяка една от общините актуализира маркетинговите си брошури и подготви кратко мултимедийно представяне на силните си страни.

За общото представяне на България беше изготвена специална презентация, разработена и с помощта на Агенцията са чуждестранни инвестиции. В нея бяха включени факти - отговор на най-често задавани въпроси от бизнеса. След данните за местоположение и основни начини за транспортен достъп до българския пазар, бяха отразени промените в брутния вътрешен продукт, безработицата, инфлацията, кредитния рейтинг, нарастването на чуждестранните инвестиции, конюнктурата на пазара на недвижимата собственост, стимулите, които могат да се предложат за стартиращ бизнес, успешния опит на чуждестранни компании в България.

За целите на по-доброто представяне беше направена и малка брошурка - описание на целите и възможностите, които предлага Партньорството.

Желанието за насочване вниманието на изложителите към страната ни подсказа, че трябва да се организира специално събитие, по време на което да се припомни за нещо позитивно, с което България е позната, и да се разкаже за новите подобрени условия за инвестиране. Какво по-

подходящо от коктейл с българско вино, на който да бъде показана презентацията...

Предварителната подготовка за панаира се оказа много важна, а липсата на досегашен опит при представянето на български общини на подобни панаири беше компенсирана от приятелската и професионална подкрепа на партньорите от град Обърн, Алабама, САЩ, по време на изложението.

С тяхна помощ беше направено естетическото оформление на павилиона и пак тяхната подкрепа бе решаваща за професионалното ни "участие".

Още в първия ден специалистите от общините и представителят на ФРМС се разделиха на три екипа, всеки от които имаше различна задача и "територия" в различните части от дните. Направено бе проучване по каталог на фирмите-изложителки и в зависимост от познатите ресурси и приоритети на страната ни бяха набелязани няколко, с които трябваше да се влезе в диалог.

Обикновено на българо-американския павилион оставаха 2-ма български представители в специално облекло, които посрещаха преминаващите посетители и отговаряха на въпроси, свързани с българския бизнес климат.

Останалите четирима имаха задачата да посещават и "завоюват" предварително избраните компании. Подготвени с конкретна информация за възможностите и идеите на всяка една от 14-те общини и България като цяло, специалистите трябваше да предизвикат базисен интерес, на който да бъде отговорено след завръщането в България. Те събираха данни за целите и намеренията на фирмите, техните запитвания и контакти и създадоха обща база данни с информацията.

По време на "обиколките" бяха отправяни покани за българския коктейл, който се състоя на 22 април 2004 година.

Ден преди българската вечер към общинските специалисти се присъедини и представител на централната власт - член на екипа на Агенцията за чуждестранни инвестиции. С негова помощ пред около 60 души - чуждестранни фирми, български компании, медии, държавни и общински власти - беше осъществена премиерата на България в Хановерския панаир. Полезна се оказа идеята за привличане и на български предприемачи на коктейла - всички те поддържаха партньорски диалог и споделяха успешен опит от работата си в страната ни. По време на партито беше представено и Българското партньорство за местно икономическо развитие, неговите възможности и цели, както и новата маркетингова уеб-страница на 14-те общини, участнички в проект "Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини".

IV. Във времето

Посещението на Хановерското изложение се състоя от 19 до 24 април 2004 година. Подготовката му отне приблизително два месеца усилена работа както по рационалното, така и по "виртуалното" представяне на България. Едва ли би могло да се прогнозира продължението на инициативата във времето, но е факт, че тя е повече от необходимост. Започнатото в Хановер трябва да бъде довършено и да бъде продължена идеята и на други изложения. Убедихме се, че това е практичен подход за привличане на инвеститори и, за разлика от нас, другите страни отдавна са го наложили като практика и своя национална политика.

V. Резултатите

След завръщането в България Фондацията за реформа в местното самоуправление организира среща, на която бяха споделени поуките и резултатите от панаира и беше разпространена информацията със събраните контакти.

В резултат на представянето на България и потенциала и възможностите за бизнес на 14-те български общини, както и пускането в Интернет на маркетинговата страница **www.invest.bg** бяха получени редица запитвания за установяване на бизнес контакти от фирми от Гърция, Италия, Германия, САЩ, Йордания и други, на които отговорихме в рамките на разумни срокове и продължаваме диалога с тях.

Един от първите успешни контакти, реализиран чрез мрежата на партньорството и със съдействието на Община Габрово, е с германската фирма BIT Analytical Instruments GmbH, която пристигна на посещение в България в началото на юни 2004 г. Представителите IT Analytical Instruments GmbH посетиха фирма "Импулс", Габрово, на място се запознаха с производството ѝ и обсъдиха възможности за съвместен бизнес в областта на CNC технологии в медицинското оборудване.

Конкретни бизнес контакти бяха осъществени и с общините Пазарджик и Плевен. Те имат потенциал да се превърнат в успешни практики в бъдеще.

VI. Приносът

Хановерският панаир "донесе" 48 сериозни запитвания от потенциални инвеститори в България. Част от тях търсеха дистрибутори на продукцията си - дейност, за която българските общини не обръщат достатъчно внимание, стремейки се към привличане на производители и забравяйки, че осигуряването на потребители довежда производството близо до тях.

Голяма част от чуждестранните фирми изявиха желание да осъществят бизнес с български компании, имащи готовност да станат доставчици или под-доставчици за техните производства, което е изключителна възможност за разширяване на пазарите на българските производители.

По време на панаира имаше и инвеститори, които поставяха изискванията си за мястото и акцент върху инвестиции на зелено в България.

V. Заключение

Целта на посещението на панаира в Хановер бе българските общини да представят своите бизнес ресурси, както и потенциала на България като бизнес дестинация пред световни инвеститори и търговци. Натрупаният опит и резултатите показаха, че единствено обединените им усилия могат да им осигурят желаното внимание от страна на международния бизнес.

Фактът, че първото посещение на инвеститор се извърши в Габрово, чийто представител не беше на изложението, доказва коректността на специалистите, които участваха от името на Партньорството и, разбира се, амбициозността и професионализма на габровския екип.

С панаира в Хановер стартира една инициатива за промяна на наложил се негативен имидж на България сред бизнес средите. Хубавото е, че тя е плод на съвместната работа на местни и централни власти и неправителствени организации. Добрите резултати могат да се осъществят само ако тази “съвместност” остане и се утвърди във времето.

Реалното привличане на инвеститор и откриването на работни места обикновено е дългосрочен проект. Неговия краен успех зависи най-вече от коректността, постоянството, упоритостта и прозрачността на общинските процедури.

Екипите на ФРМС и МАГУ пожелават на участниците в проекта сили да се справят със всички тези отговорности и.... и мъничко шанс!

СЪДЪРЖАНИЕ

Пилотна програма за въвеждане на разделно сметосъбиране в Карлово	5
Развитие и маркетинг на индустриален парк “Агротехника” на територията на Община Карлово	9
Финансова обосновка за проект за бизнес информационен и конферентен център - Община Плевен	12
Стратегия за привличане на чуждестранни инвестиции в Плевен	15
Стратегия за развитие на туризма в Община Плевен	19
Въвеждане на пилотна програма за компостиране от общините Елхово, Болярово и Тунджа	24
Методология за анализ на ползите спрямо разходите при разработване на проекти за управление на отпадъците	28
Разработване на план за управление на повърхностни и подпочвени води с цел предпазване на инфраструктурата в гр. Велико Търново	33
Мултиплициране на програма за управление и финансиране на поддръжката и реконструкцията на публичната инфраструктура в Община Пловдив	38
Експлоатация, мониторинг и управление на утайките на ПСОВ - Благоевград след построяването ѝ	44
Усъвършенстване на практиките на общинско управление за събиране и съхранение на твърди и битови отпадъци на територията на Община Радомир с участието на гражданите	52
Създаване на Консултативен съвет за икономическо развитие на общината - Община Габрово	57
Създаване и реализация на програма за запазване и развитие на съществуващия бизнес в Община град Добрич	61
Разработване на маркетингова стратегия за високотехнологичен индустриален парк “Оптикоелектрон - Панагюрище”	67
Разработване на идейна концепция за изграждане на Дунавски бизнес парк - Силистра и стратегия за маркетинг	70
Разработване на програма за промоция на Индустриален парк - Стара Загора	74
Актуализация на плана за икономическо развитие на общината и пакет от стимули за бизнеса - Община Хасково	78
Създаване на маркетингова уеб-страница на 14-те български общини, участващи в проект “Местно икономическо развирите и маркетинг на българските общини” www.invest.bg	83
За Хановер, панаира и българските общини	89

Издава

Фондацията за реформа в местното самоуправление

с финансовата подкрепа на

Американската агенция за международно развитие

**в рамките на Програма “Техническо побратимяване между български
и американски общини”**